

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

HAYVANLARIN HAKLARININ KORUNMASI İLE HAYVANLARA EZİYET VE KÖTÜ MUAMELELERİN ÖNLENMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU (10 / 102, 461, 682, 977, 981, 982) TUTANAK DERGİSİ



9'uncu Toplantı 9 Temmuz 2019 Salı



(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- SUNUMLAR

1.- Sultan Gülyar'ın, adalarda yaşanan fayton sorunu ve atların durumu hakkında sunumu

2.- İstanbul Barosu Hayvan Hakları Merkezi Başkanı Avukat Deniz Tavşancıl Kalafatoğlu'nun, hayvan hakları ile hayvanlara eziyet ve kötü muamele konusunda sahadan gelen talepler, problemler ve çözüm önerileri hakkında sunumu

3.- AK Teşvikiye Hayvanseverler Platformu Başkanı Nebile Muhsin'in, Platform olarak hayvanseverlerle konusu ilgili yaptıkları çalışmalar; rantçı hayvanseverler ile hayvan sağlığı ve güvenlik boyutu hakkında sunumu

4.- Nesrin Uzun'un, hayırsever olarak ormana terk edilen hayvanlara yaptığı hizmetler ve karşılaştıkları sorunlar hakkında sunumu

5.- Ayşe Yılmaz Gürel'in, sokaktaki ve çayırılıklardaki hayvanların bakımı, STK'ler ile belediyelerin bu konudaki ilişkileri hakkında sunumu



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
HAYVANLARIN HAKLARININ KORUNMASI İLE HAYVANLARA EZİYET VE
KÖTÜ MUAMELELERİN ÖNLENMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10 / 102, 461, 682, 977, 981, 982)

9'uncu Toplantı
9 Temmuz 2019 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Hayvanların Haklarının Korunması ile Hayvanlara Eziyet ve Kötü Muamelelerin Önlenmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 15.13'te açıldı.

Sultan Gülyar tarafından, adalarda yaşanan fayton sorunu ve atların durumu,

İstanbul Barosu Hayvan Hakları Merkezi Başkanı Avukat Deniz Tavşancıl Kalafatoğlu tarafından, hayvan hakları ile hayvanlara eziyet ve kötü muamele konusunda sahadan gelen talepler, problemler ve çözüm önerileri,

AK Teşvikiye Hayvanseverler Platformu Başkanı Nebile Muhsin tarafından, Platform olarak hayvanseverlerle ilgili yaptıkları çalışmalar ve rantçı hayvanseverler konusu ile hayvan sağlığı ve güvenlik boyutu,

Nesrin Uzun tarafından, hayırsever olarak ormana terk edilen hayvanlara yaptığı hizmetler ve karşılaştıkları sorunlar,

Ayşe Yılmaz Gürel tarafından, sokaktaki ve çayırıllıklardaki hayvanların bakımı, STK'ler ile belediyelerin bu konudaki ilişkilerindeki çarpıklık,

Hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından saat 17.30'da toplantıya son verildi.

9 Temmuz 2019 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.13

BAŞKAN : Mustafa YEL (Tekirdağ)

BAŞKAN VEKİLİ : Nevzat CEYLAN (Ankara)

SÖZCÜ : Jülide İSKENDEROĞLU (Çanakkale)

KÂTİP : Zeynep YILDIZ (Ankara)

BAŞKAN – Hoş geldiniz.

Siz tanıştınız herhâlde ama isterseniz, daha yeni gelen üyelerimiz de var bizlerle beraber, sizleri tanımak isteriz.

Buyurun.

II.- SUNUMLAR

1.- Sultan Gülyar 'ın, adalarda yaşanan fayton sorunu ve atların durumu hakkında sunumu

SULTAN GÜLYAR – Adım Sultan Gülyar. Hayvan Hakları Platformu olarak ben Adalar'daki hayvanlardan sorumluyum. Nebile Hanım'la birlikte bütün bu problemleri gidermeye çalışıyoruz. En büyük handikapımız Büyüka'da bulunan atlar. Gördüğünüz üzere bu atlar kışın özellikle hastalık ve açlıktan bütün ormanda sağlam hayvanlara da hastalık bulaştırmakta. Bunları il tarım, kaymakam bey, ilçe tarım, bütün İstanbul Büyükşehir Belediyesi... Yaklaşık -şöyle söyleyeyim- bir yıldan fazladır ruam hastalığı son derece artmış durumda. Karşı tarafa götürüyoruz, ruam testi yapılıyor, pozitif çıkanlar uyutuluyor, negatif çıkanlar tedaviye alınıyor, bu şekilde hayatlarını sürdürmeye çalışıyorlar ya da sahiplendiriyoruz ama bunun bir çözüm olmadığının da farkındayız.

“Biz ne yapabiliriz?” diye... Bu Hayvan Hakları Komisyonunun Adalar'a gelmesi bizim için yeniden bir ümit ışığı oldu, umut oldunuz. Size çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Rica ederiz. Ne demek...

SULTAN GÜLYAR – Ben -daha sonra size sunacağım ama- bir Adalı olarak ve doğma büyüme oralı olarak bu işin kangren olduğu görüşündeyim ve topyekûn... Nostaljiyi de bırakın, istirham ediyorum sizden, topyekûn, lütfen bunu düşünün çünkü gerçekten Ada'nın arkasında sizin görmediğiniz ne hayvanlar var, ne dramatik durum var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz, sağ olun.

Buyurun.

2.- İstanbul Barosu Hayvan Hakları Merkezi Başkanı Avukat Deniz Tavşancıl Kalafatoğlu'nun, hayvan hakları ile hayvanlara eziyet ve kötü muamele konusunda sahadan gelen talepler, problemler ve çözüm önerileri hakkında sunumu

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Komisyonun kıymetli üyelerine daha önce bir sunum yapmıştım İstanbul Barosu Hayvan Hakları Merkezi Başkanı olarak. On üç yıldır hayvanlarla alakalı hukuki destek veriyoruz ve

bu anlamda da kim destek isterse ben çok bonkörce emeğimi, bilgimi her zaman paylaştım. Nebile Hanım'ın da hayvan hakları için çok ciddi emek verdiği ve başardığı işler var. O nedenle de ona da her zaman hukuki olarak –ne zaman arzu ederse ve ihtiyacı olursa- elimden geldiğince yardımcı oluyorum.

Geçen seferki sunumumda hukuki olarak, yasal olarak nasıl bir düzenleme yapılır, onun için bir sunum hazırlamıştım. Bu sefer arkadaşlarımızla sahadan gelen talepler, yıllar içinde gördüğümüz sahadaki problemler neler, onlara dair bir sunum hazırladım, onu sunacağım sizlere.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

3.- *AK Teşvikiye Hayvanseverler Platformu Başkanı Nebile Muhsin'in, Platform olarak hayvanseverlerle ilgili yaptıkları çalışmalar; rantçı hayvanseverler konusu ile hayvan sağlığı ve güvenlik boyutu hakkında sunumu*

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Merhaba.

Ben de eski bir sanayici, aynı zamanda uluslararası dış ticaret firması sahibiyim. Ben de hayvansever bir insanım ve yıllar önce de hayvansever dernekler kurdum. Bölgede yaşarken bana bir teklif geldi ve hayvanseverliğe tekrar başlamak istedik ama bunu kökten çözmek ihtiyacını hissettik. Bir sanayici olarak içinde bulunduğum şartlar, elimdeki potansiyel ve malzemenin ne olduğunu incelemek için günlerce ben sahada hayvanseverlerimi dinledim ve hayvanseverlerin bütün problemlerini tek tek tespit ettim ve bunların hepsini kurumlara ilettim. Kurumlarla iyi bir çalışma ortamı gerçekleştirebileceğimiz konusunda karşılıklı olarak birbirimize güven sağladık. Hep beraber, hayvanseverlerin güveni, kurumların bize olan desteğiyle beraber bugüne kadar yapılmamış kökten çözümler üretmeyi amaç edindik. Burada her şeyden önce eğitime başlamamız gerekiyordu çünkü insan faktörü çok önemli bir şeydi. Bu eğitimi de hem hayvanseverlerimiz açısından yapmamız gerekiyordu hem de okullarımızda çocuklarımızı yetiştirmemiz gerekiyordu, doğru kişileri.

Önce hayvanseverlerimizden başladık çünkü elimizde ciddi bir hayvan potansiyeli var ve ciddi şekilde de hayvanseverlerimiz var ve bu hayvanseverler çok büyük külfetler altında büyük ekonomik ve psikolojik sıkıntılar içindeydi. Bu yükleri onların üzerinden nasıl alabilir ve nasıl hafifletebiliriz, bunun çabasına düştük. Böyle olduğu zaman da tabii ki bizimle ilgili olan bütün kurumlarla ciddi görüşmeler yaptık ve birbirimize karşı saygı, sevgi ve samimiyet içinde davranmamız gerektiğinin bilincini önce hayvanseverlerimize aşıladık, sonra sahadaki problemleri çok ciddi şekilde çözmeye başladık.

Tabii, bu çözümler yapıldıkça, ortaya çözümler çıktıkça bizim grubumuz birbirine saygı duyan ve birlikte iş becerebilen ciddi bir potansiyel ortaya çıkardı. Bununla birlikte kalifiye ve kendi konusunda profesyonel olan arkadaşları içimize dâhil etmek ve bu konuda profesyonelce hareketler yapmak istedik. Bunun yanında Büyükşehir Belediyesiyle önce hayvanseverlerimize iyi bir eğitim verdik ve bütün hayvanseverlerimizi yerel hayvan görevlisi statüsüne koyduk. O şekilde de yanlış bildikleri bütün yanlışları doğruya çevirmek için gayret gösteriyoruz ve bunları da sık sık yapıyoruz.

Okullarımızda millî eğitim müdürlerimizle görüşerek okullarda eğitim vermek istediğimizi, bunun ciddi bir hareket olduğunu anlattık, onlar da bizi anladı. Gerçekten yaratıcı dramayla okullarımızda hayvan sevgisi ve hayvan bakımı üzerine eğitimler veriyoruz. Bunların belgeleri, hepsi, il millî eğitim müdürlüklerimiz tarafından da mevcut.

Aynı zamanda, hayvanseverliği biz sadece tek bir konuda görmüyoruz. Bir bölgede hayvanseverlik varsa çok farklı konulara genişliyor olay. Önce bir hayvan bakımı ve hayvan sevgisi derken, bunun bir güvenlik sorunu olduğunu, bir çevre kirliliği sorunu olduğunu, bunun toplumsal olarak insan sağlığını tehdit eden çok büyük bir sorun olduğunu ve farklı konulara gittiğini gördük.

Size çok basit bir örnek vereceğim: Beni bağışlayın, birazcık uç olacak ama size bir örnek verebilirim. Bir Kuştepe var bizim orada ve burada çok büyük uyuşturucu mafyaları var. Bu uyuşturucu mafyalarının elinde pitbulllarımız var ve biliyorsunuz ki hayvanları ancak sahipleri nasıl yönlendirirse o hayvan iyi veya kötü olabiliyor. Hiçbir hayvan kendi başına kötü olamıyor. Bunu nasıl eğiterseniz, iyi yönde eğiterseniz iyi, kötü yönde eğiterseniz kötü. Burada uyuşturucu mafyaları var ve bizim güvenlik kuvvetlerimiz buraya giremiyordu, bu şekilde düşünün ve bu kişiler uyuşturucu kullanıyor. Hayvanları dövüştürüyor, artı, çok çok özur diliyorum, ciddi porno ve cinsel tacizlere uğruyor bu hayvanlar. Düşünebiliyor musunuz? İki tane pitbull düşünün. Hem bunların sahipleri uyuşturucu alıyor hem hayvanlara uyuşturucu veriliyor ve ortaya bir kedi atılıyor, iki taraftan parçalanırken hayvanlara tecavüz ediliyor. Bu manzaraları bizim hayvanseverlerimiz o kadar çok ciddi şekilde yaşıyor ve o kadar sıklıkta, o kadar ciddi yaşıyor ki artık bunun altından kalkamayacak duruma gelmişlerdi. Şişli Emniyet Müdürümüzün -Ahmet Öncel Bey vardı- yardımıyla biz bütün hayvanseverlerimize full istihbarat sağladık. Hangi hayvan, nerede pitbull var, kim bu kişiler, nasıl bir şey içine giriliyor, nasıl olay yaratılıyor, bunların amaçları ne, hangi şeylere hizmet ediyor, bunları tespit ettik ve 80 kişilik bir ekip olarak onlar baskın yaptılar, nokta atışları ve bu kişilerin hepsi orada tespit edilen yerlerde ele geçirildi ve oraları biz bugün rahatlıkla dolaşılabilen ortamlar hâline getirebildik. Yani parkların güvenliği sağlanmaya başladı çünkü biliyorsunuz ciddi bir uyuşturucu mafyası da var. Bu yasaklı hayvanlar genelde uyuşturucu, terör, mafya, bu tür insanların özellikle yetiştirdiği yapılara geçiyor ve bunlar topluma çok ciddi zarar verecek hareketler de yapıyor. Bunları engelleyebilmek için ciddi çalışmalara girdik, onları halletmiş durumdayız.

Parklarımızda maalesef, maalesef çocuklarımıza uyuşturucu veriliyor, hayvanlarımıza ciddi şekilde tecavüz ediliyordu ve o kadar yoğun ki Nişantaşı'nın göbeğinde yapılıyordu bu. Yani bakın, ben bunun çok böyle uç, şey bir yerde yapıldığını iddia etmiyorum. Nişantaşı'nın göbeğindeki parklarda yapılıyordu bu ve çok aşikâr yapılıyordu. Bunlar şey değil yani. Ve emniyet müdürlüğü bize bunlar için mobil polisler organize etti. Eğer bir şikâyetimiz varsa -maksimum on dakika- beş dakika içinde emniyet anında orada var olup çözüm üretir hâle geldi. Aynı şekilde büyükşehir belediyesiyle çok ciddi sağlık taramalarına geçtik çünkü ciddi bir salgın hastalık vardı bütün parklarda, bölgelerde ve bu sağlık taramasıyla bütün bölgenin hayvanlarının kısırlaştırma ve sağlık taramalarını yapmaya başladık. Orman bölge müdürlüğümüzde de bu arada yuvalandırma yani ev olarak onlara yuva yapma ve onların barınmalarını sağlayacak ortamlar için belli projeler yapıp onlarla o konuda çalışmalar yaptık. Her konu bir diğerini getirdi yani olaya siz hayvan sevgisi, hayvan beslemesi diye başlıyorsunuz, o parka giriyorsunuz, parka girdiğiniz zaman hastalıklarla karşılaşıyorsunuz, hastalıkla mücadele ediyorsunuz. Orada bununla mücadele ederken birden bir bakıyorsunuz tecavüzler karşınıza çıkıyor, onlarla mücadele ederken emniyet sorunları çıkıyor. Onunla mücadele ederken bir bakıyorsunuz ki uyuşturucu mafyalarıyla karşı karşıya geliyorsunuz çünkü normal bir insan yapamaz bunları. Yapan kişilerin anormal ve ahlak dışı hareketler yapan insanlar olması gerekiyor. Onlarla mücadele ediyorsunuz. Bu olay kendi içinde cidden çok ciddi şekilde büyüyor. Bir hayvansever olarak bölgenizde ciddi bir güvenlik ve iyi bir sistemde iyileşme sağlıyorsunuz otomatikman.

Biz bunları çok önemsiyoruz fakat biz bunların mücadelesini verirken bize karşı mücadele veren yine hayvansever gruplarla karşılaşıyoruz. Bizim en büyük sıkıntımız ve problemimiz bize karşı problem yaratan çünkü bizim gibi gerçekten hayvanlar için mücadele eden, çevresi için bir şey yapmak isteyen, hiçbir menfaat çıkar beklemeyen insanlar, buradan rant sağlayan ve bunu bir meslek hâline getirip hiçbir vergi, hiçbir şeyi olmadan bedavadan ciddi paralar kazanan çetelerle karşılaşmaya

başladık. Maalesef en büyük sıkıntımız bu çeteler oldu ve biz yaptığımız işleri duyurmamaya karar verdik çünkü duyurdukça bu kararlar bize engeller teşkil etmeye başladı ve daha sonra bu kanunlarla bunların ortadan kaldırılmasını istedik.

Yapmak istediğimiz en önemli şey toplu eylem planı. Bizim toplu bir eylem planı yapmadan Türkiye’de bu sorunları halledebilme gibi bir yeteneğimiz yok. Bunu yapabilmemiz için de toplu hâlde Türkiye’de aynı zamanlı, eş zamanlı bütün ilçe belediyelerine, il belediyelerine, büyükşehir belediyelerine veteriner barınaklarının, RM’lerin kurulması gerekiyor ve bu kurulan RM’lerin gerçekten ve gerçekten ehil kişilerin elinde olması gerekiyor. Yapılan her harekette hayvanseverlerle muhakkak iş birliği yapılması lazım. Devlet kurumları kanunları koyabilir, işletebilir fakat her gün yirmi dört saat o hayvanlara analık yapan, onlara kendi çocukları, evlatları gibi bakan hayvanseverler olmasa bunların hiçbirinin anlamı yok. Bunlar istenildiği gibi iyi insanların eline düşerse iyi, kötü insanların eline düşerse bir sermaye hâline gelebiliyor. Biz çok şanslıyız ki gerçekten dostlarımızla çok, çok, çok gurur duyuyorum. Her zaman, her an, ne zaman istesek herkes bizimle beraber, birlikte hareket ediyoruz çünkü burada gördüğünüz arkadaşlarda bir çıkar derdi yok. En büyük çıkarımız hayvanlara nasıl faydalı olabiliriz, hayvanların sağlıklarını ve refahlarını nasıl sağlayabiliriz? Kurumlarımızı nasıl geliştirebiliriz?

Bakın, bu benim için çok önemli. Benim kurumlarım, benim dünya kadar sermaye yatan kurumlarımı çalışamaz hâle getiren örgütler var. Ben kurumlarımın en iyi şekilde çalışmasını, hayvanseverlerle kurumlar arasında köprülerin kurulmasını istedim ve ben üç senedir bunun mücadelesini veriyorum. Şu anda siyaset üstü bir olaydır hayvanseverlik ve bütün hayvanseverlerimizin kesinlikle kurumlarla çok iyi ilişkileri olduğunu, bunu biz her gün daha çok geliştiriyoruz ve hayvanseverlerin üzerindeki o çok büyük yükler, o veterinerlere ödenmesi gereken çok büyük rakamlar... Genelde dikkat ederseniz emekli insanlar yeterli vakit bulur ve bu işlerle uğraşırlar, genelde çalışan insanların hareket alanları sınırlıdır. Bunlara destek olunması, belediyelerle ortak çalışmalar yaparak, onlar emeklerini harcarken belediyelerin de buraya onların üzerindeki veterinerlik -işte, kısırlaştırmalar olsun, iç dış parazitleri olsun- sağlık sorunlarının büyükşehir veya ilçe belediyeleri tarafından karşılanması ve barınakların belli standartları muhakkak taşınması gerekiyor ve eksik çalışan belediyelerin belediye belgelerinin elinden alınmasını istiyorum çünkü siz 39 tane ilçeden mevcut olan bir İstanbul düşünün, İstanbul’da sadece 2 tane belediye çalışırken 37 belediyenin yükünü kim çekiyor? Arkadaşımız orman besleyicisi, ciddi bir orman besleyicisi. Hanımefendi gayet her türlü ekonomik şeyi olan, çok şey bir insan. Orman besliyor. Kim yapar bunu? Kim gider? Ve tehdit yiyor sürekli şekilde...

BAŞKAN – Orman besleyicisi ne demek? Ormandaki hayvanları besleyen mi?

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Evet. Ormana atılan... 39 ilçenin 37’sinde var olan hayvanların hepsi toplanıyor, kendisi o işlemi yapmasını diye topluyor, götürüyor, ormana atıyor. Bu hayvanlar şehir içinde yaşaması gereken hayvanlar çünkü bunlar alışkın değil ki yabancı hayatın içinde yaşamaya. Ne yiyecek? Ne içecek? Kim verecek onlara yemek? Aç ve sefil durumdalar ve biz buraya besleme istediğimiz zaman hiçbir yerden hiçbir şey bulamıyoruz. Kendi imkânlarımız bir yere kadar... Çünkü 4 bin tane hayvan var. 4 bin tane hayvana nasıl bakacaksınız? Bu sadece Avrupa yakasında 4 bin tane, diğer tarafta da aynı şekilde olsun. Bunun için ciddi bir destek olması gerekiyor. Kesinlikle veterinerliklerin çok ciddi... Her ilçenin veterinerliğinin, özellikle her veterinerliğin de başında bir veteriner müdür olması gerekiyor. Şu anda birçok belediyede sağlık işlerini veteriner müdürlüğü yapıyor. Yapamaz efendim. Veterinerlikten anlamayan bir adam gelip sağlık işlerindeki bir adam, hayvanı bile sevmeyen, hayvandan nefret eden bir adam gelip veteriner müdürlüğü yapamaz. Bunu ehil kişiler yaparsa o sevgi ve saygıyı içinde, bu mesleğe karşı hissederse o

zaman bu iş için emek harcadığının farkına varabilecektir. Biz bunların düzgün yapılmasını istiyoruz ve bunun yapılması çok basit, zor bir iş değil. Biz bunun güzel bir şekilde halledilmesini istiyoruz. Bunu yapmaya hazır çok gönüllü insanımız var, birlikte çalışmak için çok gönüllü, iş bilen, kalifiye... Bir de şey istemiyoruz. Bugün belediyelerde istenmeyen insanlar, hiçbir hayvan sevgisi, saygısı olmayan insanlar belediyelerde veteriner işlerine veriliyor. Biz her kim hayvana dokunacaksa, hayvanla ilgili bir konuda buluşacaksa onlara gerçekten yapacağı işte ilk önce bir eğitim verilmesini istiyoruz. Eğitim olmadan yapılan işlerin hiçbir öneminin olmadığı, doğru yapılmadığı kanısındayız.

Şimdi, ben çok konuşabilirim, çok dertliyiz. Gerçekten Serap Hanım'la tanışma fırsatımız oldu, kendisi bizi ciddiye aldı. Biz iki sene önce de kanun tasarımızı hazırladık.

BAŞKAN – Sizin burada sunum yapmanız için de epey çaba sarf etti.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Sağ olsun, çok teşekkür ederiz. Sizlerin de adaya gelmesi bizim için...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Bize motosikletiyle eşlik etti, tepeye çıkardı.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Evet, Hayriye Hanım da biliyor, biz iki senedir kanun tasarısı için de büyük mücadele veriyoruz, bakanlıkta da çalışmalarımız devam ediyor, Gıda Tarımla da çok ciddi çalışmalar yapıyoruz. Eğer yani Sultan Hanım'la Adalar'da Gıda Tarım İl Müdürümüz Ahmet Yavuz Karaca Bey'le beraber... Adam ölüm tehditleri bile alıyor, bunu bilin yani.

BAŞKAN – Neden peki?

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Çünkü işlerine gelmiyor.

BAŞKAN – Atlarla ilgili...

SULTAN GÜLYAR – Ben zaten topun ucundayım Başkanım, ha gittim ha gideceğim.

BAŞKAN – Allah korusun.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Yok, ben diyorum zaten sen hiçbir konuda adın geçmesin, suçları bana at, ben öbür tarafla mücadelemi yapayım.

Gerçekten hem çok güzel şeylerimiz var, çok güzel bir potansiyel insanımız var ve sistem oturmuş ve bunları yapmak çok basit. Sadece büyüklerimizin ve kanun koyucularımızın bunları bir an önce işleme sokması gerekiyor, bunlara gerekli bütçelerin ayrılması gerekiyor.

Bizim sizlerden ricamız bizim sesimizi bir an önce duyurup bu kanunların çıkmasını sağlamanız.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Tanıştığımızı da çok memnun oldum.

BAŞKAN – Biz de öyle, çok memnun olduk.

Buyurun.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Orman beslemesinde de Nesrin Hanım sağ olsun çok emek veriyor.

4.- Nesrin Uzun'un, hayırsever olarak ormana terk edilen hayvanlara yaptığı hizmetler ve karşılaştıkları sorunlar hakkında sunumu

NESRİN UZUN – Ben tabii Nebile Hanım gibi çok şey değilim, biraz daha heyecanlıyım, bağışlayın.

Ben bir hayvansever değil aslında bir hayırseverim, öyle diyeyim size ama şu anda yaptığım iş hayvanlara hizmet. En mağdur onları görüyorum.

Ben 2004 yılında Üsküdar Belediyesinin barınak gönüllüsü oldum ilk olarak. Hiç evimde hayvan bakmıyordum, hâlâ daha evimin içinde bakmıyorum, bahçemde bakıyorum ama hayvanlara karşı çok büyük bir sempati, çok büyük bir sevgim vardı. O zaman barınağa girdiğimde baktım ki barınak çok fena, hayvanlar bağırlıyorlar “Beni dışarı al.” falan. Yemekleri yok, çok kötü bir durumdaydı. Ya dedim, burası nedir, cehennem mi? Ben öldüm herhâlde cehenneme girdim. Sonra da dediler ki iki sene sonra “Ormanlarda hayvanlar var, atılmış köpekler var.” Ay ormana bir gittim, orman daha beter.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Hangi ormana gittiniz?

NESRİN UZUN – Ben Üsküdar’da oturuyorum. Üsküdar’dan Belgrad Ormanı’na, Avrupa Yakası’na geçiyorum. Benim gibi bir kıtadan bir kıtaya giden başka kimse yok besleme için. Ben haftanın üç dört günü, eğer hasta hayvanlarım olursa da her gün ormandayım çünkü onların ilaç takiplerini yapıyorum, antibiyotik veriyorum. Üsküdar’dan gidiyorum, işte o taraftan yemeklerimi alıyorum...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Mesleğiniz nedir?

NESRİN UZUN – Ben ev hanımıyım.

...oradan geçiyorum karşıya kendi arabamla, tam on dört senedir...

BAŞKAN – Tek başınıza bunu yapıyorsunuz.

NESRİN UZUN – Tek başıma. Hiç kimseden maddi manevi hiçbir destek alamıyorum, almıyorum yani bu da benim prensibim.

Tabii, ormanlara bir gittim, ay dedim, burası neymiş, barınak demek ki beş yıldızlı otelmiş, orman berbat, çok kötü. Hele ki yazın -hiç sevmem yazı orman için- susuzluk had safhada. Hayvanlar su bulamazlar. Su taşıyorsunuz, koyuyorsunuz, bir dönüyorsunuz arkayı, iki metre gidiyorsunuz hepsi içmiş bitirmiş. Tekrar dön, tekrar al. Kış seviyorum ormanda, suyu düşünmüyorum, bir tek yemeği düşünüyorum.

Tabii, bunun insana verdiği üzüntü çok fazla. Bu beni tabii çok yıpratıyor, manen beni çok üzüyor, çok yıpranıyorum. Fiziksel olarak da rahatsızlandım çünkü çok ağır yemekler taşıyorum.

Ormanlara belediyeler tabii sürekli atıyorlar. Şöyle oluyor: Mesela, ameliyat ediliyor hayvan, kısırlaştırıyorlar, daha bir günlük ayılmış hayvanı alıyor -büyükşehirde ilçe belediyeleri kısırlaştırma yapıyorlar, kendi bünyelerinde yok bu birim- giderken yollara serpe serpe bırakıp öyle gidiyor kendi barınağına. Dikişin izi daha yeni, ıslak, kurumamış. Bu hayvanların yaşama şansı yok.

Nelerle karşılaşıyorum. Bunlar tabii ki çok üzücü, bunların hiç olmaması lazım. Kısırkaya barınağı açıldı, koskocaman, tam randımanlı orası çalışmıyor. Hani azıcık daha mağdur olanların oraya girmesini istiyorum, tam randımanlı orası çalışsın. Ormanlar hayvanlar için çok zor. Mesela, şöyle şeylerle de çok karşılaşıyoruz yazın yine. Hayvanları ağaca bağlayıp orada tecavüz ediyorlar ve bağlı bırakıyorlar hayvanları 40 derece sıcakta. Yani hiç anlatılır gibi değil.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Çok korkunç şeyler oluyor yani size söylemeye çekiniyoruz ama daha bizim bunlar söyleyebildiklerimiz.

BAŞKAN – Ne varsa söyleyin yani çekinmeyin. Burası bunların dinlenme yeri.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Gece yarılarını kaldırıyoruz “Çabuk yetişin.” diye.

BAŞKAN – Allah, Allah...

NESRİN UZUN – Yani bunlar ormanlara niye atılsın? Bunlar evcil hayvan, ormanlarda yaşayamaz, yaban hayvanı değiller. Annesinden ayırıyorlar, getiriyorlar minnacık yavruları, nereye alacaksınız? Bazen yeriniz oluyor yani koyabileceğiniz yeriniz oluyor, alıp götürüyorsunuz. Ondan sonra bakıyorsunuz artıyor, en sonunda orada bir mandıranın yanında birisine rica ettim, ne olur şuraya bir kafes mafes yapalım. Kafes derken, biraz arkasını önünü kapattık, küçük bir barınak hâline getirdik.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Belgrad Ormanı’nda da yaptınız?

NESRİN UZUN – Belgrad Ormanı’nda değil, onun karşısında Pirinççi köyü var. Orada küçük bir barınak gibi bir şey oldu. Ne oldu? Elimize geçen hastaları oraya bırakıyorum, götürüyorum, iyileşiyor, bu sefer oradaki araziye salıyoruz. Ama adamcağız, oradaki mandıra sahibinin de inekleri var 40 tane, adam süt satıyor ve o inekler o otların üzerinde otlanıyorlar. Ne oluyor? Köpeğin orada tüyü, pislği, her şeyi dolayısıyla bize geçiyor. Çaremiz yok. ne yapabiliriz? Biz bu hayvanları nereye koyabiliriz? Ya o kadar sıkıntı var ki dönüyor dolaşiyor bize geliyor, ucu bize dokunuyor.

Yani benim hem maddi hem manevi çok fazla masrafım var bu şeyde. Ama sonucu da hiçbir zaman beni mutlu etmiyor. Hah, şunları doyurdum, yedirdim, iyileştirdim, hadi geleyim, tamam olmuyor. E hastalıkları var. barınak her türlü hastalığı... Mesela, biraz üşütmüşse ya da ne bileyim ben biraz ağırsa onu barınağa koyamıyorsunuz, hayvan orada ölüyor zaten. Ama işte şimdi Kısırkaya kırık ameliyatlarını falan yapıyor. Dışarıda da klinik masrafınız oluyor bir yığın, bazen üst üste biniyor. E milyarlar milyarlar sürekli borç, hep borçla yaşıyoruz.

Yani dursunlar yine ormanda ama belli bir yerleri olsun, çok saçılmasınlar etrafa, yine devlet destekli olsun. Yani orası kontrollü, başlarında güvenlikleri olsun ama o hayvanlar kontrol altında olsun. İşte, yerleri bilindiği için pazar ve cumartesi günleri çalışmayanlar, öyle abuk sabuk insanlar ormandalar hep yani işkence ediyorlar ya da işte ne bileyim ben, geliyor pitbullunu çalıştırıyor oradaki sokak köpekleriyle.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Parçalatıyor...

NESRİN UZUN – Parçalatıyor orada. Çok acı, çok sıkıntılı işler. Tabii ki ben ilk zamanlar daha böyle şeydim, azıcık daha kanıksamaya başladım bu olayları ama benim istediğim köklü bir çözüm.

Benim şöyle bir önerim var, En başından beri: Biz toplanacağız, orada burada, üç kişi, beş kişi, on kişi, elli kişi ya da yüz kişi. Sadece ilgilenenler duyacak bizim sesimizi, başka kimse duymayacak. Benim için kesin çözüm şu: Sırf hayvanların oynayacağı bir dizi film istiyorum ben. Yani bu hafta seyredeleyen bir dahaki haftaya tekrar seyretsin. O tür hayvanlar kendi ağızlarından dertlerini anlatsınlar. Annelerinden ayrılan yavrular barınağa bırakılırken ciyak ciyak bağırsınlar “Annemden bizi ayırdın, neden getiriyorsunuz buraya?” ya da bir anne girerken barınağa “Yavrularım dışarıda kaldı, beni buraya almayın.” Sırf köpekler için demiyorum, hani o yunuslar var kapalı alanlarda, atlar var. Bütün hayvanların oynayacağı... Bunları bizim insanımız çünkü okumayı bilmiyor, okumuyorlar, ilgilenmiyorlar, zaten hayvanlar ilgi alanlarına girmiyor Türk toplumunun, çok az kesimin giriyor. O yüzden, ancak görselle biz bu insanları eğitebiliriz. Ben insanların eğitilmesinden yanayım bu şeyleri yaşamamak için. Benim başından beri savunduğum şey bu. Yani güzel bir senaryoyla iyi, pahalı bir dizi film olursa belki çok şeyler aşabiliriz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Çizgi film herhâlde değil mi?

NESRİN UZUN – Çizgi film değil, hayır, gerçek hayvanların oynayacağı bir film.

BAŞKAN – Duygularını hissettirecek görüntüler olacak, duygularını hissedeceğimiz.

NESRİN UZUN – Evet, yani ciyak ciyak bağırın. Mesela, avlanan bir kuş, havada. “Ay ne güzel uçuyordum.” falan derken “Aaa, ne oldu?” pat düşüyor.

Yani bunları insanlar görürse belleklerine yerleşir. Bu işin çözümü bence budur. Başka bir şey düşünemiyorum. On beş senedir düşündüğüm ve...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Aklınıza bu geldi.

NESRİN UZUN – Evet bu. Ama şimdi değil yıllar önce geldi. Daha başka diyeceğim bir şey yok ama belki laf yerine gelirse söylerim.

BAŞKAN – Siz peki, tecrübelerinizi kamu kurum kuruluşları, yetkilileriyle paylaştınız mı? Yani bunlar olmasın, bu işler yürümesin diye, bu on dört-on beş yıldır kimlerle paylaştınız bu dediklerinizi?

NESRİN UZUN – Ben şimdi büyük şehirlerde zaten sürekli belediye başkanlarıyla görüştüm. Söylüyorlar ama yani söylüyorsunuz ama onların da yetkileri sınırlı. Mesela, benim sözüm az çok geçiyor, beni biliyorlar ki ben hiç kimseden yardım almadan, kendi başıma koskoca yemek torbaları taşıyorum 40-50 kiloluk. Ben torbayı...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Kuru mama mı taşıyorsunuz?

NESRİN UZUN – Hayır, bir bökrek fabrikasından bökrek artıkları alıyorum ama hepsi taze, istediğim kadar... Yani gideyim bugün bir ton alayım, yarın tekrar bir ton alayım.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Tonlarla konuşuyoruz, öyle kilolarla değil.

NESRİN UZUN – Bir tonu dağıttığınızı düşünün, 30-40-50 kilo bir torba. E zaten ben minnacık bir insanım. Ben torbayı çekerim, torba beni çeker. Ben bu sırada yuvarlanıp düşerim o ormanlarda tekrar gerisin geriye. Yani böyle zorlu bir süreç yaşıyoruz.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sizden başka kimse görüyor musunuz gittiğiniz zaman?

NESRİN UZUN – Var, var, çok besleme yapanlar var ama sürekli değiller, takip etmiyorlar. Yani nasıl diyeyim ben size. Şimdi, uyuzlu hayvanlar var, onları belediye alıp tedavi etmiyor asla. Zaten belediye çalışanlarına demişler ki, ekiptekilere: “Uyuzlu görürseniz sakın alıp getirmeyin barınağa.” E biliyoruz alınmadığını, ben biliyorum zaten. Ben onları olduğu yerde tedavi ediyorum, ilaçlıyorum, onu da öğrendim elhamdülillah senelerdir, oldukları yerde onları yapıyorum. Ama diğerleri mesela geliyor, bir daha on gün sonra geliyor ya da yarım yamalak besliyor.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Siz ne kadar arayla gidiyorsunuz?

NESRİN UZUN – Eğer ki hastam varsa, antibiyotik veriyorsam her gün gidiyorum. Mesela, bebekler oluyor. Bebekler için hususi yumurtalı falan yemekler pişiriyorum ki hayvanlar beslensinler orada diye. Nasıl yaşatabilirim?

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Bence sizin filminizi çekmek lazım.

BAŞKAN – Doğru, aynen öyle.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Gerçekten büyük bir fedakârlık. Yani bir de yürek ister o ormana gitmek için.

NESRİN UZUN – Yani beni mesela orada tanıyan ekip, büyükşehir belediyesi ya da ilçe belediyeleri severler, Allah razı olsun “Abla, biz seni biliriz.” derler yani “Burada besleme yapan bir tek seni biliriz.” Hani görüyorlar ama ben tabii çok istikrarlı davranıyorum. Artık bu da herhâlde benim yetişme tarzımdan mı neyse böyle bir sıkıntı var. Ama ben yine de çalışırım, yine de koşarım, hiç sorun değil fakat ben çözüm istiyorum onların refahı için. Tek bir çözüm bu, benim deneyimlerime göre.

BAŞKAN – Emeklerinize sağlık, yüreğinize sağlık. Teşekkür ederiz.

NESRİN UZUN – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun, Allah razı olsun.

BAŞKAN – Allah razı olsun.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Ormandaki en büyük sıkıntılardan birisi rantçılarımız. Maalesef bu orman bölgesine rantçılar öyle bir yerleşmişler ki hayvanları ne kadar sağlıklı, ne kadar acınabilir hâle düşürebilirlerse maalesef sosyal medyadan o kadar yardım alabiliyorlar. Yani rakamlar korkunç büyük, öyle küçük bir rakam değil.

BAŞKAN – Bunlar parasal yardım için hesap mı açtıyorlar, ne yapıyorlar?

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Evet, evet, sosyal medyada hayvanların resimleri çekiliyor, ondan sonra işte “Çok acil veteriner hizmetleri lazım, şu kadar tedavi masrafı var.” Hemen oradaki kişiler otomatikman, rahatsız tabii, tedavi etmek için herkes -belli bir IBAN numarası veriliyor- oraya para gönderiyor sürekli. “Bugün ölecek, şu anda şöyle olacak.” Yani olay çok vahim.

BAŞKAN – Bunlar topladıkları paranın karşılığı olan hizmeti vermiyorlar mı?

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Hayır, vermiyorlar. Verirse zaten adam kazanamaz. Adam mecburen kazanmak için o resmi gösterecek, parayı alacak. Eline bir yemek alıyor, onunla birkaç video çekiyor, ha bire pompalıyor, sürekli şekilde sanki onları besliyormuş gibi...

NESRİN UZUN – 100 torba mama yardımı alıyorsa bir tanesini veriyor diğerlerini satıyor.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Mesela, herkes mama gönderiyor değil mi...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaç yıldır orman besleyicisisiniz?

NESRİN UZUN – On dört yıldır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman on dört yıldır bu kadar büyük bir sorumluluğu tek başınıza omuzlarınıza aldığınız için önce teşekkür ediyorum...

NESRİN UZUN – Ben teşekkür ediyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – ...sonra da sizi bu kadar yalnız bıraktığımız için de sizden bir milletvekili olarak özür diliyorum.

NESRİN UZUN – Estağfurullah.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani gözden kaçırılmış. Bugün şükür ki bir araştırma komisyonumuz var, nihayet bir aradayız. Bu gerçekleri Meclis kürsüsünden de hepimiz konuşacağız ve söyleyeceğiz.

NESRİN UZUN – Allah razı olsun.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O nedenle, gerçekten teşekkür ediyoruz. Gerçekten çok üzgünüz. Bu kadar büyük bir ihmalin nasıl yapıldığına akıl sır erdirmek de mümkün değil. İnsanlık adına, insan türü için çok utanç verici bir durum.

NESRİN UZUN – Estağfurullah. Çok teşekkür ederim.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Bizim insan faktörü üzerinde çalışmamız gerekiyor. Bizim en büyük problemimiz insanlarımızı kaliteli bir şekilde yetiştirmemiz gerekiyor. Gerçekten değer yargılarımızı yitirdik. Sonra bu sosyal medya çok korkunç bir şey. Eğer sosyal medyayı faydalı şeylerde kullanırsanız, evet, çok faydalı ama bugün kullanılan şey faydadan çok zarar verecek duruma gelmiş durumda. Maalesef, özellikle hayvan haklarında ve hayvanseverlikte... Hayvanseverler çok duygusal insanlar yani sevgileri de aşırı, öfkeleri de aşırı. Bu insanların bu yönlerini kullanarak ciddi şekilde sömürülüyorlar. Bunun önüne geçebilmenin tek yolu ilçe belediyelerinin çok iyi çalışması, bu insanlara fırsat verilmemesi. Eğer ilçeler iyi çalışırsa, ormana atılacak hayvan kalmazsa bu insanların para kazanacak, bunlar üzerinden rant sağlayacağı bir ortam olmayacaktır. Yani bu çok önemli bir şey.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Siz söz almak istiyorsanız buyurun.

5.- Ayşe Yılmaz Gürel'in, sokaktaki ve çayırliklardaki hayvanların bakımı, STK'ler ile belediyelerin bu konudaki ilişkileri hakkında sunumu

AYŞE YILMAZ GÜREL – Emekli resim öğretmeniyim. Daha öncesinde ilk öğretmen okulu mezunuyum. 69 yaşındayım. Uzun yıllardır sahada çalışıyorum, sahadayım daha çok ama bunu genellikle paylaşmam, yaptığım çalışmalarını paylaşmayı tercih etmiyorum çünkü bir taraftan da toplumun içinde... Ben ormana gitmiyorum çünkü ormana yakın değilim, hepinizin çok iyi bildiği, ormanı olmayan bir ilçede yaşıyorum, yirmi yıldır Beylikdüzü'nde yaşıyorum ve burada sokakta ve boş çayırlik alanlarda 2000 yılından bu yana, İzmir'den gelip taşındıktan sonra sokaktaki hayvanlarla ilgilenmeye başladım. Onlarla ilgilenirken daha önce Nebile Hanım'ın anlattığı gibi bir yere girdiğinizde onun çevresiyle yüzleşiyorsunuz, hayvanla beraber onunla ilgilenirken çevreyi de eğitmek durumunda kalıyorsunuz. Bu, benim işim zaten. Onu eğitirken onu kullananlarla savaşımaya başlıyorsunuz. Rantçılarla yüz yüze geldim. O savaş çok ayrı. Bunu hiçbir yerde görmeyeceğiniz çok ağır savaşlar yaşıyoruz. Defalarca dayak yedim.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Tabii, arabası paramparçaydı.

AYŞE YILMAZ GÜREL – Arabam parçalandı, öldürülmeye kalkımdım.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Tek suçu hayvanlara bakıyor.

BAŞKAN – Yani bu saldıranlar, “rantçı” dediğiniz hayvansever görünümülü rantçılar mıydı?

AYŞE YILMAZ GÜREL – Evet, rantçılar. Ağır tedavi rantı, besleme rantı, nakil rantı, “Yer buluyorum, açtır, barınaktan kurtarıyorum.” rantı. İnanılmaz paralar dönüyor ve gerçekten zenginleşiyorlar. Bunu gözlerimizle senelerdir görüyoruz. Bizim yaptığımız toplumu mümkün olduğu kadar hayvanla barışık hâle getirmek. Bunun için eğer biz sokaklarda besleme yapıyorsak on dakika içinde koyduğunuz şey bitmeli ve orada bir iz kalmamalı, şikâyet edememeli. Geceleri uyumadığım olur; havlar da komşu rahatsız olursa şikâyetçi olmasın, hayvana zarar vermesin. Çok şeylerle karşılaştık, bir iki örnek vermek istiyorum. Sonucunda baştan tekrar döneceğiz herhâlde.

Bunlardan en dehşet vericisi, tedavi rantı için hasta veya yaralı hayvan bulamadıklarında kendi yaralattıkları hayvanlara şahit olduk. Şahit olduğumuz şeylerden dolayı susturulmak için yalancı şahitlerle davalar açıldı, hiç tanımadığımız şeyler.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – İftiralar atıldı.

AYŞE YILMAZ GÜREL – Benim asıl size anlatmak istediğim şeyler STK’lerle barınakların, belediyelerin ilişkilerindeki çarpıklıklardı.

Şimdi, en acı şey bu çalışmaları yaparken sahada yalnızsınız. Belediyeden elbette sokak hayvanı... 2004’ten sonra 5199 sayılı Yasa çıktı çok şükür, belediyelerin sorumluluğu gelişti sokak hayvanlarının tedavilerini, beslemelerini, işte aşılama yapma, kısırlaştırma konusunda. Eğer herhangi bir STK belediyeyle iş birliği yaptığında o emeğin sokaktaki sahipsiz hayvana yayılması yerine kendi çalışma alanları içinde kullanılmasını sağlıyorsa sokak hayvanı ile belediyenin arasına o STK giriyor. Girdiği zaman bizim gibi yani kendi çalışan, kendi gayret gösteren insanlar hem hücum, saldırılarla karşılaşılıyorlar hem belediyenin hiçbir imkânını kesinlikle kullanamadıkları gibi biz kendi koşullarımızı yaratmaya çalışıyoruz. Bu kendi koşullarımı yaratmaya çalışmak, yalnız olmak ve çevremde yoğun olarak bir rant dokusunun oluşmuş olması –çok önceki yıllardan söz ediyorum- beni örgütlenme arayışlarına... Ben de bunlara karşı birleşmeliyim benim gibilerle dedim. Çünkü yalnızsanız hedef hâlindesiniz, güçsüzünüz, ezilebiliyorsunuz. Ben de Türkiye çapında altyapıda belediyeler dâhil, STK’ler dâhil ve bağımsız besleme yapanlarla arka planda, çok ortada olmayan, çok sağlam bir örgütlenme yolundayım senelerdir. Bununla gurur duyuyorum. Bu örgütlenme yapısı arkadaşlarla bir araya gelmemi sağlıyor, birçok insanla bir araya gelmemi, iyi bir mücadele vermeme. Sesimizin yavaş yavaş duyurulmasına çalışmak ve daha sonrasında da tabii ki belediyelerle bireyin çalışmasını sağlamak çünkü onların görevleri. Biz gönüllü olarak elimizden geleni yapıyoruz ama bir belediye görevlerini yapmadığında sizin gücünüz onun yapmadığı şeyleri düzeltmeye yetmez. Bundan sonra da belediyelerde kendi alanım da dâhil 2009 yılından itibaren yerel hayvan koruma kursuna gidip kart çıkartarak daha bilinir bir biçimde, daha istek yapabilir biçimde çalışmaya başladım.

Benim söyleyeceğim bu kadar şimdilik. Platformlar oluşturuluyor, STK’lerin bazı yerlerde ne tür zararları var, onu arkadaşlardan sonra anlatmak istiyorum mümkünse.

BAŞKAN – Buyurun Sultan Hanım.

SULTAN GÜLYAR – Ben küçük bir şey söyleyebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Tabii, tabii... Buyurun.

SERAP YAŞAR (İstanbul) - Şimdi, biz faytonları ve işte adadaki durumu yerinde gördük, ardından hemen bu sunumu dinliyoruz. Aslında bu bakımdan da sıcaklığına çok anlamlı. Sultan Hanım orada yaşayan biri, en eski hâlini biliyor, adanın yerlisi. Dolayısıyla o tarihsel süreçte bize... O gün bize eşlik etti ama ayaküzeri tabii çok fazla dinleme fırsatımız olmadı. Onun için, bence o biraz daha detaya girerek belki anlatır.

BAŞKAN – Hepimizin de duyabileceği bir ortam olur.

Buyurun, dinliyoruz sizi.

1.- Sultan Gülyar’ın, adalarda yaşanan fayton sorunu ve atların durumu hakkında sunumu (Devam)

SULTAN GÜLYAR – Adalar’daki fayton şeyi 1900’lü yılların başında başlıyor. Adanın sokakları dik ve yokuş olduğu için, ilk önce 2 atla değil tek atlı başlıyor bu iş, sonra 2 atlıya geçiyorlar. Merkezler ve atlar daha sonra yük taşımacılığında kullanılıyor, hatta belediyenin temizlik araçları bile 1975’e kadar –ben çocuktum- atlıydı. Ondan sonra 1980’li yıllarda o zaman Belediye Şube Müdürlüğüydü Adalar, daha sonra Adalar bağımsız belediye olunca 1980’den sonra bu atlı arabalar 1990’a kadar, yük

taşımak için olanlar kaldırıldı. Ama bu arada fayton sayısı ve faytonu koşan kişilerin hepsi değişti. Rumlar vardı, ekalliyet, 50 tane fayton vardı Büyükkada'da. Öğlenleri atlarını denize sokarlar, iki saat dinlendirirler, ondan sonra tekrar koşarlardı. Sıcakta katıyen adanın dik yokuşlarında fayton çıkmazdı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Kaç kilometre koştururdu atı? Şu anda 12 kilometre, o zaman?

SULTAN GÜLYAR – Aynı, o zaman da aynı, değişen hiçbir şey yok efendim. Tur aynı, metreler aynı.

Fakat ne at öldü ne de böyle rezillik olurdu. Ne zaman ki adayı keşfettiler, nüfus birden arttı, bağımsız belediye oldu, belediye ilk başta faytonlara... Tabii çok gelen oldu faytoncu olarak dışarıdan, Rumlar göç ettiler. Gelen faytoncularla ilk başta normal araba plakası verildi buna 34'le başlayan, öyle plakalar verildi.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bu kaç yılında oldu?

SULTAN GÜLYAR – 1980 ile 1990 arasında oldu, on yıllık sürede plaka verdiler, normal trafik plakası. Sonra belediye bu plakaları aldı, bunları sattı. Bu sefer ne yaptı? Normal 1, 2, 3, 4, sayıya istinaden araba parkı açıldı, gitti, fayton çünkü plaka yok, normal 1, 2, 3, 4 diye sayıyorsunuz, veriyorsunuz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bu plakalar minibüs plakası olarak satıldı İstanbul'da ve de o günkü faytoncular, doğru mu?

SULTAN GÜLYAR – Evet, doğrudur. Minibüs değil, taksi plakası.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Dolmuş-taksi...

SULTAN GÜLYAR – Sarı taksi... Taksi plakası ve arabacılara -onlar da o konuda haklı- hiçbir şey de vermediler. Ha, bunu da yapan kimler? Onların başları. Kendileri anlaştılar, bir şekilde verdiler.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Oda yaptı yani?

SULTAN GÜLYAR – Kim yapabilir?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Onlar da öyle söyledi de, teyit etmek için.

BAŞKAN – Faytoncular Odası...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Oda İBB'yle anlaşmış, öyle bir saçmalık yaşamışlar.

SULTAN GÜLYAR – Ondan sonra bu faytoncular artık veteriner hekim yok, kontrol hiç yok, atların çalışma saati belli değil, ruam zaten sürekli vardı, her sene bir yoklardı. 1995-1996 yıllarında bir seferde 600'e yakın at uyutuldu ve şu anki sokak hayvanlarının bulunduğu yerde barınak var. Onun altı at mezarlığıdır. Atları uyuttular. Ama bu arada ne bir kontrol ne bir şey, at yine geliyor. Mesela, her akşam adaya şu anda da at geliyor. İpin ucu kaçtı artık yani tabiri caizse nasıl kaçtı? Ne içeridekileri denetleyebiliyorsunuz, insanları ne dışarıdaki insanları? Bir de onların aileleri var. Bunlar da göç ettiler, oraya geldiler. Önceki barınak gibiydi zaten -ahırlardan bahsediyorum- korkunçtu, orada yaşıyorlardı. Sonra Coşkun Bey zamanında Kadir Topbaş Bey geldi, "Bu ahırları, arabaları, faytonları kaldırayım, akülü koyalım..." Coşkun Bey istemedi, siyasi şeylerden dolayı istemedi. Ondan sonra Kadir Bey sağ olsun, sizin gezmiş olduğunuz bu ahırları yaptı.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İSPARK mı?

SULTAN GÜLYAR – Evet.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – 750 tane atlık bir ahır.

SULTAN GÜLYAR – Ama ilk yapıldığında çok güzeldi, hijyenikti fakat ilk açıklamaları şöyleydi: “Kesinlikle insanlar burada olmayacak, ayrı yerde yaşayacak, atla birlikte ahırda yaşamayacak.” diye.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Var nitekim, seysis yerleri var ama paralıymış.

BAŞKAN – Baştan öyle denmiş ama işte bu hâle gelmiş.

SULTAN GÜLYAR – Ondan sonra zaten bu faytoncular bunlar için işte “Atın yaşamasına uygun değil, şuydu buydu.” dediler, ondan sonra o görmüş olduğunuz delikler duvarlarda açılmaya başladı. Hayvanlar zaten 750 kapasitesi olmasına rağmen orada 2 bine yakın at var kaçak yollarla gelen şu anda. Bunlar geldi; bütün bu tekrar... Ahırların içinde çocuk, kaçak işçiler, atlar ve bir de orada ruam. Bütün bunların hepsi birlikte sabah bir çıkıyor at aşağıya, ya yorgun argın dönüyor ya da kepçeyle ölüsü geliyor. Artık bunlara biz Adalılar olarak...

Adalılar da son derece korkuyorlar arabacılarından. Zaten bize hizmet vermiyor; birkaç araba, fayton bırakıyorlar, onu da yazın bırakıyorlar, kışın onu da bulamazsınız. Belediyenin arabaları var, onlara telefon açıyorsunuz, iskelede bekliyorsunuz kışın o rüzgârda; eğer boşsa gelip sizi alıp gideceğiniz yere bırakıyor ama onun dışında gece zaten fayton yok. Adada başlı başına bir ulaşım sorunu var. Anayasal hakkımız yok adalarda bizim.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Belediye peki buna bir çözüm; yani ilçe belediyesi...

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Hiçbir şey yapmıyor, hiçbir zaman yapmadı, yapmıyor da.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ne yapmasını arzu ederdiniz?

SULTAN GÜLYAR – Bakın, orada hastalık kol geziyor; hayvanın ayağında -hepiniz gördünüz, Komisyon olarak geldiniz- yaralar var. Veteriner hekim istiyorum ki onları tedavi etsin. Artık o kayış yaraları, gördüğünüz kayış yaraları enfekte olmuş; insanın vicdanı sızlıyor buna.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Ne cevap veriyorlar talep edince?

SULTAN GÜLYAR – Kısırlaştırma dahi yapamıyorlar.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Talep edince ne diyorlar?

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Sağlık Bakanlığına, Tarım Bakanlığına herhangi bir dilekçe falan...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bu Adalar mevzusunu bugün konuşacağımızı dedim ya size Başkanım.

BAŞKAN – Tabii...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Peki, Kent Konseyinden Adalar konusunda cevap verebilecek insanlara da burada ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – Vardır, onları da dinleriz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Haftaya toplantı yapacak mıyız?

BAŞKAN – Haftaya Meclis kapanmazsa, yaparız.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Tamam, o zaman onları davetli çağırabiliriz.

BAŞKAN – Tabii ki.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sağ olun.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Siz peki, sağlık desteği istediğinizde ne cevap veriyor ilçe belediyesi?

SULTAN GÜLYAR – İlçe belediyesi “Zaten elimizde bu kadar.” diyor. Mesela, hayvanseverler ilaç topluyor, ilaç getiriyor, anestezi alıyor kısırlaştırma yapacak. Yani böyle bir vaka yok. Onu da haftada bir gün yapıyor.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Hayvanseverler topluyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani şöyle; konuyu, fotoğrafın bütününe birlikte çekelim.

1) Sağlık Bakanlığı bu konuyla ilgili sorumlu doğru mu? Doğru. İnsan sağlığı da var, hayvan sağlığı da var.

2) Tarım Bakanlığı sorumlu mu? Sorumlu. Koyalım ortaya. İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumlu mu? Sorumlu. İlçe belediyesi sorumlu mu? Sorumlu. Şimdi, herkes sorumlu.

SULTAN GÜLYAR – Evet.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Biri diğerinden daha önde, daha arkada değil. Yıllardır bu sorun öyle bir noktaya gelmiş ki Adalar Belediyesinin nüfusu, insan nüfusu bildiğim kadarıyla 7.499 Büyükada’nın. Bizim de yerinde tetkik ettiğimiz şekilde de 1.800 tane sabit, kayıtlı kayıtsız at var. Yani bu, popülasyonun dörtte 1’i, beşte 1’i; inanılmaz yüksek bir rakam insanlarla karşılaştırılınca.

Şimdi, dolayısıyla yerel yönetimler nüfus sayısına uygun olarak destek alan...

SULTAN GÜLYAR – İller Bankasından.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İnanın, zaten sadece Büyükada’da değil... Ben Zonguldak Milletvekiliyim, Zonguldak’taki barınakların da hâli, birçoğu içler acısı. Maalesef bu genel bir problem aslında. Bunu çözmekle ilgili bir önerim var, burada bunu da söylemek istiyorum aslında yeri gelmişken. Aslında pek çok konuda vatandaşımızdan vergi alınıyor. Bu konu önemli; özellikle kısırlaştırmayla ilgili hedef vizyonu çizdikten sonra, her yıl ne kadar yapmalıyız, hangi belediye ne kadar yapmalı gibi çizdikten sonra bir an önce bu kısırlaştırma konusunu tamamlamamız gerekli ki ilerleyen aşamalarda bu Büyükada’daki konu biraz daha spesifik olmakla birlikte bu sorunu çözebilelim. Burada bir hayvan bakım vergisi olabilir; bunu değerlendirmemiz gerekir. Çok cüzi rakamlarla, Türkiye geneline yayabileceğimiz bu vergiyle belki bu bütçe problemi de ortadan kalkar. Şu ana kadar ayırdığımız bütçeye ilave bir bütçe gelir ancak bu süreli bir vergi olur ki herkes işin ciddiyetine varsın ve amacı doğrultusunda kullanılsın. Böylelikle, devlet kurumlarının, yerel yönetimlerin üzerindeki yük hafifletilmiş olur ve verilen bütçenin denetimiyle birlikte de bu sorunlar aslında kontrollü bir şekilde ortadan kaldırılabilir diye düşünüyorum. Yani bu aşamadan sonra ne yapacağımıza bakalım çünkü kurumların da kendi ayırabildikleri bütçe ölçüsünde onların da çaresizlikleri var ama hiçbir çaresizlik bütün bu saydığımız kurumların içinde yani -Büyükada’da, adalarda 1.800 atın- insan nüfus popülasyonu oranının bu kadar yüksek olduğu bir yerde 1 tane veteriner olmamasını açıklamıyor; yani bunu akıl mantık da almıyor.

SULTAN GÜLYAR – Evet, maalesef.

BAŞKAN – 3 veteriner var aslında da attan anlayan veteriner yok.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani ee, tabii, olmayınca...

BAŞKAN – 1’i belediyede, 2’si Tarım İl Müdürlüğünde var ama attan anlamıyorlar.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Kaçak hayvan girişi, bence bununla ilgili de bir mesuliyet söz konusu.

SULTAN GÜLYAR – Hâlâ devam ediyor.

BAŞKAN – Bir şey mi söyleyecektiniz; buyurun.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Burada önemli olan bir konu var: Atlar sahipli hayvan statüsünde. Şimdi, belediye, bunun arkasına sığınıyor; diyor ki: “Ben sahipli hayvana dokunamam.” Veterinerler Odasının bu konuda büyük bir tepkisi var, bunu bizim önemsememiz gerekiyor. Fakat kayıtlı girerse sahipli hayvan olduğunu ispat edebiliyorsunuz, eğer kayıtlı olarak içeriye girmezse sahipli hayvan olduğunu ispat edemiyorsunuz. Adam getiriyor kaçak yolla; 1 kere, 2 kere kullanıyor. Hayvan ondan sonra diskalifiye oluyor, iş göremez hâle geliyor; o hayvan ortada geziniyor. Oldu size sahipsiz bir hayvan. Bu sefer bununla ilgili bir işlem yapmak zorundasınız. İnanın, Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürümüzün verdiği mücadeleyi hiç kimse veremez. Büyükşehir Belediyesi ile Gıda Tarım İl Müdürümüzün verdiği mücadeleyi hiç kimse veremez.

SULTAN GÜLYAR – Evet, birlikte çalışıyoruz.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Gece gündüz çalışıyorlar fakat öyle bir örgütle karşı karşıyayız ki istediğinizi yapın; siz buradan yapıyorsunuz, bu taraftan bir yapıyorsunuz buradan on geliyor, buradan beş yapıyorsunuz yirmi geliyor. Yani bu kaynağı kurutmanız gerekiyor. Siz ne kadar yaparsanız yapın kaynak gittikçe artıyor, inadına artıyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama bakın, şöyle bir şey var: Şimdi, ister istemez siyasi de bir alan burası. Yani şunu objektif bir şekilde ortaya koyalım: O zaman hayvan girişinin engellenmesi lazım.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Evet, engellenmeli.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani şunu anlatmaya çalışıyorum: Bakın, bir yerde diğerleri “Evet, ne güzel, görevlerini yapıyor.” derken, bir yerde bir sorun var ki birileri görevlerini ya yapmıyor veya mevzuatta, yönetmeliklerde eksik var yani kimse sahiplenemiyor sorunu ve ortada kalıyor.

Biz büyük ve güçlü bir devletiz Türkiye Cumhuriyeti olarak; böyle bir sorun bize yakışmıyor. Hanımefendinin on dört yıldır ormana giderek orada yüzlerce, binlerce hayvanı beslemesi yani bizim açımızdan büyük bir zafiyet göstergesi ve bir an önce bunu çözmek durumundayız. O nedenle, iyi giden yönleri itibarıyla konuyu ele almayalım, eksikliklerle konuyu ele alalım. Yani şunu demek istiyorum: Biz Meclisiz; Emniyet Müdürlüğü mü engel olacak, Kaçakçılık Şubesi mi engel olacak? Bu atların girişini engelleyelim, durduralım. Büyüka'daki mevcut at popülasyonu zaten ister istemez biz bunu engelleyince düşecekse, ister istemez bir süre sonra düşecekse zaten bu konu oradan itibaren kontrol altına alınmaya başlamış demektir. Yani o nedenle eksikleri -bütün kurumlar neredeyse bu eksikliklerin sebebi olarak görünüyor- yani çözüm yolu olarak, bu eksiklikleri lütfen daha net ifade edebilirsiniz; bir kurumun, iki kurumun üzerine bırakmayalım.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Hayır, hayır herkes kendi açısından sorumlu. Özür diliyorum, sözünüzü kestim. Bakın, burada üç tane grup var; Laçın grubu denilen bir örgüt, Muşlu artı Vanlı denilen üç tane grup var.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Faytoncular arasında mı?

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Evet, faytoncularda ve burada yapılan işleri tabii ki biz size kanuni olarak ispat edemediğimiz için gelip de “Bu adam burada farklı işler yapıyor. Bakın, belgeleri bu; bu da kanunen ispatlanmış.” diyemeyeceğimiz için biz burada ağzımıza alamıyoruz ama burada çok farklı işler yürüyor, olaylar var.

Geçen sene 300 kişilik Emniyet grubu gelerek, büyük bir baskın yaparak buradaki uyuşturucu mafyasını çökertti. Yani burada...

BAŞKAN – Bunlar faytoncuların içinde mi, bu gruplar?

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Evet, efendim, Laçın grubu denilen bir faytoncu grubundan bahsediyoruz.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Toplum sağlığı yani toplum güvenliğiyle ilgili bir şey.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Evet, evet.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Biz burada bir yargı mercisi değiliz, birini yargılamak, suçlamak değil amacımız.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Biz de yargılamıyoruz, çözüm üretmeye çalışıyoruz.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sadece tarafları dinlemek...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani bu toplantı, buradan benim çıkardığım sonuç: Bu olayın hayvan hakları boyutunun dışında farklı bir boyutu var.

BAŞKAN – Farklı bir boyutu da var, doğru.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – KİT Komisyonundayım ben; biz suç duyurusunda bulunabiliyoruz, suç duyurusunda bulunuyoruz. Yani sizin söylediğiniz bu konular... Bu kadar detayına -bilerek özellikle söylüyorum- girelim çünkü sizin bildiğiniz ama centilmence, kibarlıkla bir yere kadar ifade ettiğiniz, sonrasını anlatmadığınız kısmı biz bilmiyoruz.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Hayır, hayır biz çok cesurca anlatıyoruz. Bu kadarını kimse cesaret edip anlatamaz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Siz açtıkça ben şunu anlıyorum: Birçok kurumla görüşmeler yapıldı ama Emniyet Müdürlüğü'nün yetkililerinin de bu toplantıda olması gerekiyor çünkü bu çok önemli bir konu. Normal şartlarda 7.499 nüfusu olan bir adada çok ciddi bir emniyet konusu var.

BAŞKAN – Şimdi bakın, biz şu anda sadece bilgi topluyoruz şu an için. Tabii, bu bilgileri derleyeceğiz ve analizini yaptıktan sonra sorumlularla ilgili tavsiye kararlarımız olacak, ileteceğimiz makamlar olacak. Bu sorunların çözülmesi hayvan hakları sorununun çözülmesi gibi gözükmekle beraber çok girift problemler. Hani hayvan haklarına girdiğimiz zaman bunun insanları ilgilendiren çok yönü var. Mafyatik yapılanmaların önlenmesi gibi konular, bahsi geçen işte bu çeşitli STK'lerin menfaat elde etmesiyle ilgili konular gibi bu tarz yapıları da ortadan kaldırmakla ilgili bizim tekliflerimiz de olacak ama beri yandan da mevzuattan kaynaklanan, uygulamadan kaynaklanan eksiklikler varsa bunların giderilmesiyle ilgili de taleplerimiz olacak.

Biz Komisyon olarak çözen değiliz, bir şekilde tespit eden ve sorunun çözümü için de ilgili makamlara bunları yazan bir Komisyonuz. Bunun da özellikle altını çizelim. Yani bu konuda bizden belki çözüm bekleniyor, STK'ler çözüm de bekliyor. Biz takipçisi olmak yönünde tabii ki çözümün bir parçası olacağız. Bu anlamda bunu da ifade edeyim size.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Bir konuya daha değineceğim: Deniz Bey gerçekten çok güzel bir konuya değindi. Bizim de şu anda hazırlığımız var, Deniz Hanım size söyleyecek.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O zaman herkes bir dilek tutsun.

BAŞKAN – Evet, arada bulunanlar...

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Hayvanların refahı yeni dönemde.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Şimdi, şöyle bir şey var: Biliyorsunuz, çok büyük bir para dönüyor ortada. Hayvanseverlerin bütün varlığını ortaya döktüğü bir platform, yani bir ortam var. Biz de aynen sizin dediğiniz gibi diyoruz ki: Belediyeler görevlerini yapsın, Sayıştay kontrolünde bir fon açılsın ve bütün bu bağışları yapan hayvanseverler bu fona bu yatırımı yapsın ve gerçekten hayvana gitsin. Yani hani o rant peşinde olan insanlara gidecek paralar lütfen bu fona gitsin ve bu fon da Sayıştayın kontrolünde hayvanlar için harcansın. Yani bu teklifi biraz sonra Deniz Hanım size anlatacak. Biz tabii, yani sizin düşünce tarzınızla aynı şekilde... Nereye gidiyor bu para? Ben bu parayı niye kaybediyorum? Niye hayvanlar bundan faydalanamıyor? Biz eğer hayvanlar için buradaysak onların faydalanacağı hâle hep beraber sokmamız gerekiyor.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Bunun mevzuatta düzenlemesi var zaten. Her önüne gelen bağış toplayabilir mi? Toplayamaz. Yasal biçimde ancak toplayabilir. Yasal biçimde toplamıyorsa da bu bir suçtur; takibi gerekir. Değil mi?

BAŞKAN – Doğru.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Dolayısıyla işte, bunun belki takibi tam olarak yapılmıyor.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Bunu Ulaştırma Bakanlığının iletişim teknolojileri ve kanununa göre...

BAŞKAN – Dernekler Kanunu'na göre ve Yardım Toplama Kanunu'na göre yetkilendirilmiş kişiler ancak toplayabilir ve valilik izni veya kaymakamlık izni gerekir

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – ... sosyal medyanın yardımıyla yapılan şeyde de tespit edip ortaya çıkartamıyoruz.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – O yüzden “hayvan zabıtası”, “hayvan polisi” dediğimiz bir kavramın Emniyet teşkilatında olması sosyal medya takibinde ki çeşitli aramalar, filtrelemelerle bunlar aslında ortaya çıkıyor; yani bir hayvana yardım isteyecekse bir “hayvan” kelimesini kullanmak zorunda mesela.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Resimlerini koyuyor.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Yani “kedi” “köpek” işte falan gibi ve o filtrelemelerden onu yakalayıp onu gidip yerinde belki bir bağışçı gibi görünerek, belki başka bir kişi gibi görünerek, belki onu satan alacak bir gönüllü gibi görünerek tespit etmesi ve bir caydırıcılığı oluşturmak gerekiyor.

Toplumda zaten suçu engellemek mümkün değil ama biz ne yapabiliriz? Caydırıcılık yaratırız ve dolayısıyla suçun oranını azaltabiliriz. Dolayısıyla bu yolu seçmek belki mümkün. O çözüme giden yol da belki hani böyle birimlerin oluşturulması. Tabii, birimlerin de sizlerin ifade ettiğiniz gibi, aynı zamanda hayvanları da sevmeli ve o konunun da uzmanı, profesyoneli olmalı, eğitimlerini almalı.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Çok önemli. İşini bilerek yapan insanlara ihtiyacımız var. Yani birileri görev olsun diye oraya konulduğunda, olayla alakası olmayan bir insan bize zarar veriyor, fayda vermiyor.

Deniz Hanım'ı dinleyelim.

BAŞKAN – Önce, Tarım Komisyonu Başkanımız da bir şeyler söylemek istiyor.

Buyurun.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Teşekkür ediyoruz arkadaşlara.

Tabii, bizim Komisyonumuzda arkadaşlarımızın bir çoğu hayvansever. Bu alanları da belki birçoğu ilk defa gördü. O atlarla alakalı kısmını söylüyorum ama tabii tabiri caizse bin metreden baktığımız zaman orada nelerin yaşandığı hem insanlar boyutunda hem hayvanlar boyutunda belli; yani benim açımdan çok izaha gerek yok. Fakat tabii, buradaki sıkıntı şu: Siz de demin söylediniz, buradaki hayvanlar aynı zamanda sahipli hayvan olmakla beraber bizi ilgilendiren boyutu, kamu hizmetinde kullanılıyor olmaları. Biz şu anda onunla ilgileniyoruz. Tabiri caizse hayvanın onuruna, şahsiyetine, gücüne, kuvvetine, kudretine göre kullanılmasıyla alakalı birtakım sıkıntılar, daha çok üzerinde durduğumuz alan o. Burada yaşanan sıkıntılar belli.

Şimdi, burada tabii konuşurken bazı şeyleri bilgi açısından söylüyorum ben kendi alanımla ilgili olduğu için. Örneğin, “girişler” dediniz. Normalde biliyorsunuz, Adaların kendi özel statüsü gereği zaten oraya hayvan girişleri, at girişleri de dâhil özel bir izne tabidir.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Tabii, Gıda, Tarımın izniyle kontrolden geçtikten sonra...

YUNUS KILIÇ (Kars) – Müracaat edilir, getirilmesi düşünülen hayvanlarla alakalı yerinde tetkikler yapılır, bazı hastalıklar açısından araştırılır ve onlarla alakalı bir sıkıntı yoksa yine de müsaade edilmeyebilir. Adanın kaldırmayacağı hayvan varlığının üzerinde bir potansiyel yaratılmak istenmiyorsa yine “Hayır, şu sayıdan fazlasını bu ada kaldırmaz.” gibi, oradaki kurumlar karar alabilirler.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Aldılar Başkanım.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Hayır, biliyorum onu da hani konuşulurken bazı arkadaşların bilmediğini fark ettim bunu. Fakat buna rağmen neticede burası bir ada ve her taraftan bir şekilde bu adamlar tekne yanaştırmayı, hayvanları taşıyabilme yöntemlerini herkesten iyi biliyorlar. Zaten oradaki insanlarla, bu işleri yapan insanlar da biraz yüz göz olunca her şeyi çok rahatlıkla yapabilecek kişilik, görüntü, güç, kudrete sahip olduklarını da gördük.

Veteriner hizmetleriyle alakalı şu anda yönetmelik gereği sahipli hayvanların tedavileriyle alakalı hizmeti serbest veteriner hekimlerden almak gibi bir mecburiyetiniz var. Yani devlet veteriner hekimi size gidip de orada tedavi falan yapmaz. Kavramsal olarak sıkıntılı gibi gözüküyor değil mi bu tanım ama şu anda Türkiye’deki uygulama böyledir. Buna itiraz edebilirsiniz, ben veteriner hekimim, edebilirim ama bunun bir sebebi var, o da şu: Şu anda devletteki veteriner hekimlerin iş yoğunluğundan dolayı bu hizmetleri tamamıyla yerine getirememesi gibi bir sıkıntıları var. Özellikle destekleme kalemlerimiz, takip edilmesi gereken meseleler çok. O yüzden serbest veteriner hekim sayımız da her geçen gün artıyor, “klinisyen” dediklerimiz, bunlar 5-6 bini buldu. Bunlar bu hizmeti veriyorlar ve daha da güzel veriyorlar aslında. Hani devletin o hafif hımbıllığından ve tembelliğinden etkilenmeden efendim, bu hizmetleri daha kolay alma imkânınız var. O yüzden burada işletilmesi gereken mesele şu: Biz sahada gezerken de söyledik; kimsenin böyle bir hizmete para verme gibi bir arzusu, niyeti, gayreti yok.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Daha önce zaten özel bir veteriner tahsis edilmiş ama para ödemek istemedikleri için iptal etmişler.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ama birilerinin de denetlemesi gerek.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Şimdi, tabii şöyle: Veteriner hekime ulaşmak Türkiye’de zor değil, çok kolay ama karşılığını, ücretini yatırırsanız. Veteriner hekim hizmetleri Türkiye’de dünyadakine göre en ucuz verilen sağlık hizmeti aslında. Veteriner hekimler pahalı adamlar değildir yani böyle hekimler gibi, tıp hekimleri gibi düşünmeyin. Onların yaşamları da mütevazıdır, beklentileri de ve maaşları da mütevazıdır ve çoğu Anadolu köy çocuğudur.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – İstanbul’da mahalleye göre Hocam.

BAŞKAN – Aynen, duruma göre değişiyor.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Nişantaşı’nda size faturaları göstereyim.

YUNUS KILIÇ (Kars) - Ee, para verenden de alırlar, onu herkes alır. Dolayısıyla bu meslek mensuplarının şu anda Türkiye’de de hatta istihdam problemleri vardır. Sizlere de hemen hemen her gün “Niye veteriner hekimler istihdam edilmiyor? diye talepler gelir, yardım isterler; en çok bana gelir, ben bilirim. Siz eğer bunların atlarınıza sizin istediğiniz hizmetleri vermelerini istiyorsanız parasını vermek zorundasınız. Bu adamlar vermiyor. Bu adamlar hani “Her şeyi devlet yapsın, bana ne.” mantığında yetişmişler. O yüzden burada asıl problem bu. Bunların buna alışması lazım. Dolayısıyla bu hayvanların hizmet almaları lazım. Hizmet satın alınması lazım yoksa orada bir günde 10 veteriner hekim, klinisyen orada büro açabilir. Yani bunu yapmadıkları için böyle bir eksiklik var. Sonra devletin genelini düşünün, bir yere sadece veteriner hekim değil, doktor öyle, avukat öyle, hâkim öyle, savcı öyle hangi kriterlere göre atanır? İhtiyaca göre, oradaki insan sayısına göre, hayvan varlığına göre ki veteriner hekim açısından düşünün. Adadaki toplam hayvan sayısını sordum, küçükbaş, büyükbaşın toplamı 100 etmiyör.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – O onların söylediği.

YUNUS KILIÇ (Kars) – At hariç küçükbaş hayvandan, sığırdan, koyundan bahsediyorum. Bunlara göre 3 veteriner hekim orada çok yüksek sayı yani fazla. Daha fazlasını verebilirler mi? Onu özel hizmet alacaksınız. Devlet oraya götürüp 10 veteriner hekimi başka yerlerde binlerce ihtiyaç varken yığamaz. Burada aslında bu iki girdap arasında gidip geliyoruz; sıkıntı bu.

Asıl bir şey daha var: Tabii, siz bunu ilk defa böyle net olarak söylediniz. Bizim orada insan olarak almamız gereken ulaşım hakkımızdan yararlanamıyoruz. Yani bakın, niye?

Şimdi, bir de şöyle bakın olaya: Bizim Komisyonumuzun tabii ki Başkanım işi bu ama bunu da konuşmamız lazım ki bununla da alakalı hani Sayın Başkan da söyledi ki sonunda birtakım tavsiyelerde ve önerilerde bulunacağız. Bu önerilerden tabiri caizse devletin kurumları üzerine kim ne alması gerekiyorsa alsın diye. Alırlar almazlar; alırlarsa iyi ederler.

Dolayısıyla burada bunun da bir altının çizilmesi lazım, o da şu: Adalarda işte 7.500 insan yaşıyor, tabiri caizse mafyalaşmış, her türlü çirkefligi, pislği o adalara musallat etmiş bir grup hem hayvanlara yakışır muameleyi, üstünden ekmek yemiş olduğu hayvanlara bunu yapmıyor ve bir taraftan da oluşturmuş olduğu çetecilik, şiddet, güç ve kudretle oradaki insanların yaşamına dokunacak hayırlı işleri -ki ulaşım dâhil- almalarına engel oluyor.

Başka bir boyutunu daha söyleyeyim, belki bunun farkındasınızdır. Bu insanlar neticede orada bir şekilde ekmek yedikçe, tabiri caizse güçlendikçe, kuvvetlendikçe kendileri gibi adamların o adaya akın etmelerine sebep olacaklar.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Emlak zengini oluyorlar zaten.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Bir müddet sonra adanın kendi insanları, o güzelim yatlarını, katlarını falan filan... Bakın, bunlar bir sosyolojik süreçtir yani olacak. Beni ilgilendirmiyor yani yatın sahibiyle oradaki faytoncunun arasındaki...

SULTAN GÜLYAR – Efendim, dediğiniz doğru. Zaten şu anda adalardaki emlak satışı yüzde 50'nin üzerinde. Herkes satıyor, çoğu da yurt dışına gitti. Maden tarafındaki yalıların çoğu satılık.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Bizi ilgilendiren tarafı ne?

SULTAN GÜLYAR - Biraz önce bahsettiğiniz sosyopsikolojik bir durumdan dolayı bunlar burayı terk ettiler çünkü o çeteler rahatsız ediyorlar insanları.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Normal bir Türkiye vatandaşı olarak beni ilgilendiren tarafını söylüyorum: O onların kendi aralarındaki ilişkiler.

Şimdi, ülkemizin birtakım değerleri var. Adalar da bir değerdir; turizmde, insanların sayfiye yeridir, özel bir alandır falan. Buraların aynı temizlikte ve ülkemizin bir sermayesi olarak kalmasını istiyoruz değil mi? Bir gayemiz de bu olmalı. Buraların bu şekilde de korunmaya ihtiyacı var. Yani insanların haksız, gayrimeşru yöntemlerle rant elde etmesinin bir şekilde önüne de geçemezsek bazı kararlarla tabiri caizse çöreklenirler orada ve hiç kimse... Türkiye'de mülk edinme hakkı var, efendim, dolaşım hürriyeti var; dolayısıyla insanları kendileri suç işlemediği sürece oralardan bertaraf etmeniz mümkün değil. Yani bunların da konuşulması gerektiği için yani bizim meselemiz değil aslında.

SULTAN GÜLYAR – Anlıyorum efendim.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Ama bir şekilde kayıtlara geçsin.

SULTAN GÜLYAR – Genel olarak ama bu da bu konunun bir parçası çünkü onlar oraya çöreklendiler gerek bu faytonculukla gerekse işte, saman satıyorlar, nal çakıyorlar; birtakım gruplar oldu.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Su satıyorlar.

SULTAN GÜLYAR – Her şey var. Dolayısıyla rahatsızsınız.

BAŞKAN – Şöyle, Başkanımızın dediği pek çok şeye katılıyorum yalnız şurada belki görüş ayrılığımız olabilir.

Şimdi, bir otorite boşluğunu orada gördük; bunun sahibi odur budur, ben işin o tarafında değilim ama ben Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak ülkemin herhangi bir yerinde bir otorite boşluğu gördüğüm zaman üzülen bir adamım. Mafyalara hiçbir yeri terk etmememiz lazım. Devletimiz bizim çok güçlü Allah'a şükürler olsun ve her yere de sahip olacak şekilde bu gücü göstermeye de muktedir, yeter ki göstermek istesin.

Bizim de Komisyon olarak zaten dikkatini çekmek istediğimiz konu bu olacak. Ben Sayın Cumhurbaşkanımıza da geçtiğimiz cumartesi günü bu konuyu arz ettim, buradaki otorite boşluğundan da bahsettim. Tabii, inşallah gerekli önlemler devlet tarafından da alınacak yani onun detaylarına da şu an girmemiz gerek yok.

Benim yine gördüğüm şu var: Orada faytoncular ne istemişse o olmuş. Şimdi, bizler yerel yönetimler olarak burada öncelikle ulaşım ile ilgili faaliyetlere izin veriyoruz. Baktığımız zaman, herhangi bir yerde, adaların dışındaki bir yeri düşündüğümüz zaman bir hatta bir minibüs verileceği zaman yaşıyla ilgili tahdit koyuyoruz, şu kadar kişi taşınmalı diye tahdit koyuyoruz ve bunu uygulayabiliyoruz. Peki, faytonlarla ilgili bunu niye koyamayalım? Yani onlar her ne kadar, sahipli atlarsa da orada veteriner çalıştırma zorunluluğunu ilgili belediyeler bu konuda koyabilmeli, koymalı. Ya, ben belediye başkanı

olsam açıkçası “Kardeşim, siz orada 5 veteriner hekim çalıştırmıyorsanız ben size bu hattı vermiyorum.” diyebilmeliyim, derim. Burada bunlar yapılmamış. Bunun gibi üst üste biriken dünya kadar sorun olmuş. Onlar orada sahipli olmakla beraber kendi çiftliklerinde, kendi bahçelerinde bu atları beslemiyorlar, kamunun ortak malı olan yerlerinde gezdiriyorlar. Dolayısıyla tüm kamu bu konudan etkileniyor; bu işten bir şekilde ya yararlanıyor ya da zahmetini taşıyor. Bu anlamda da ben otorite olarak burada ilgili belediyelerin -bu büyükşehir belediyesi ve oradaki Adalar Belediyesi- ortaklaşa bu işi çözebilecekleri kanaatindeyim, çözmeliler yani bunu sorun olarak görmeliler.

Şimdi, orada gidip de bir hatta taksi çalışsaydı karışmayacaklar mıydı? Taksicilere mi bırakacaktık orayı, istedikleri yaşta taksiyi mi çalıştıracaklardı? Öyle bir şey olmaz. Bu da aynı mantıkla çözülmesi gereken bir konu diye düşünüyorum.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Başkanım, bir ilave yapayım.

BAŞKAN– Buyurun.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Aynı zamanda da yerel yönetimlerin dışında bir asayiş problemi var. Bunu şöyle ifade edeyim bu sorunun nasıl çözülebileceğiyle ilgili fikir vermek için: Bu tip kaçakçılık, yani bu, hayvan kaçakçılığı olur, altın kaçakçılığı ve bunun gibi türevleri olabilir. Bunlarda Emniyet İstihbarat bu kaçakçılığın arasına birini sokar, birkaç kişiyi sokar, çaprazlama sokarlar. Birbirlerini tanımaz onlar ve buradaki sürecin akışını tespit eder. Yani kaçakçılık faaliyeti nasıl gelişiyor? Uyuşturucu işine giriyorlar mı, ediyorlar mı? Şimdi, bunlar özellikle aynı ailelerden –siz saydınız biraz evvel- olduğu zaman onların arasına sokmak bir mesele. Zaten onlar o yüzden aynı aile içinde kalıyorlar.

Şimdi, ancak dediğim gibi, bizim istihbarat birimlerimiz de kuvvetli yani devlet geleneği çok güçlü olan bir ülkeyiz. Dolayısıyla bu işin bu asayiş tarafı mutlaka çözülmelidir. Bu asayiş probleminin yanında yani rant ve para kazanmak için insan ve hayvan hayatını değersiz gören ve insan ve hayvanları öldürmeyi göze almış insan grubuyla mücadele etmek sadece yerel yönetimlere terk edilecek bir iş değil. Ancak sıfır sorun olsaydı eğer...

BAŞKAN – O yönüne girmeyelim, o yönü farklı tabii.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Tabii, yani sıfır sorun olsaydı eğer elimizde şu andan itibaren faytonlara verilecek olan izinlerde, yerel yönetim izinlerinde -sizin söylediğinize aynen katılıyorum- mutlaka bir veteriner şartı, veterineri de denetleyecek devleti temsil eden yine bir başka veterinerin olması şeklinde bir sistem bu sorunu çözebilirdi. Mutlaka bir yerden itibaren bu başlamalı düzgün bir yönetmelikle.

BAŞKAN – Tabii, bu başlamalı.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Ama asayiş problemi mutlaka çözülmeli, ortadan kaldırılmalı.

Emniyet birimleri için zaten sizin söylediğiniz, burada söylediğiniz şeyler aslında belirli bir noktada bir suç duyurusudur. Yani siz bunları söylüyorsunuz, böyle bir sorun var diyorsunuz...

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Yani bunu herkes biliyor.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Bakın, siz ispat etmek zorunda değilsiniz.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Savcılık bunu ele alabilir, ihbar kabul eder.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Bunu ihbar kabul eder ki kendisi zaten belki de konunun üzerindedir, siz de ifade ettiniz birçok noktaya, merciye konunun intikal ettiğiyle ilgili ve sorun topyekûn çözülür.

SULTAN GÜLYAR – “Soruşturmaya gerek yoktur.” diye yazılı geliyor.

BAŞKAN – Şimdi şöyle; bakın bir dönem İstanbul’da kapkaççılık terörü vardı değil mi? Basında da çok fazla yer almıştı. Şimdi hiç konuşmuyoruz artık. Bu, neden? Toplumsal duyarlılığımız oluştu, hepimizin algısı açıldı, bütün herkes bu işe çok daha fazla dikkat etti, Emniyet birimleri de daha fazla dikkat etmek zorunda kaldı. İşte bu Komisyonumuzun da böyle bir faydası olacaktır. Halk arasında belki konuşuluyor idi Büyükaada’daki, o adalardaki ama ulusal anlamda konuşulur anlamda değildi, yerel otoriteler bu işe belki kendi duyarlılıklarına göre bakıyorlardı, bakmıyorlardı ama şimdi artık ulusal olarak, ulusal otorite bu işi sahiplendi, sahiplenecek. Biz de üzerine gideceğiz ve oradaki insanlarımızın, hayvanlarımızın, herkesin refah seviyesinin yükselmesi için, oradaki huzurun, sükûnetin sağlanabilmesi için de biz gerekli takibati da yapacağız. Komisyonumuzun da böyle bir yararı olacak inşallah toplumsal duyarlılık anlamında.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Şimdi ben bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Aslında bizim yola çıkış amacımız, oradaki hayvanlara kötü muamele ve işkencenin önlenmesiydi fakat işin içine girince sahiden toplum sağlığını ve güvenliğini tehdit eden bir boyutunu da görmüş olduk.

Benim gözlediğim, çoğu zaman devlet otoriteleri arasında da öyledir ya, biri bir diğerrinin üstüne atabilecekse eğer, kendinden hemen pas geçip bir diğerrini suçlamayı daha kolay bulur. Burada da bence böyle bir şey var. Biz, eğer durumu doğru tespit edersek, kamu sağlığını ve güvenliğini tehdit eden boyutunu da kamuoyuyla paylaşırsak... Bence bu konuda çok büyük bir duyarlılık yok yani orada bence ada halkı da bu konuyu dikkate almalı “Ben tarafıyım.” demeli. Sadece hayvanlar değil bu işin tarafı, ben tarafıyım... Dolayısıyla adadan birisi gidip savcılığa suç duyurunda bulunabilir.

BAŞKAN – Korkuyorlar mı acaba?

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN - Çok korkuyorlar.

SULTAN GÜLYAR – “Soruşturmaya gerek yok.” diyor.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – O zaman şikâyet edelim yani üst mercisine itiraz edilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Hayır, zaten Meclise söyledi.

BAŞKAN – Kanıtlanabilir bir şey sunulmamıştır belki, ondan böyle olmuş olabilir mi bilmiyorum ama neyse şimdi bu Komisyon bu görevi de üstlenmiş olacak yani merak etmeyin.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani şöyle bir şeyi...

Gerçekten bu çağda İstanbul’da, dünya başkentlerinden bir tanesinde yüzlerce at bir yerden bir yere gidiyor. Yani artık öyle bir teknoloji sisteminin içindeyiz ki 2 kediye bir ilçeden bir ilçeye götürseniz tespit ediliyor; öyle söyleyeyim. Yani “termal kamera” denilen bir şey var, “drone” denilen bir şey var yani birçok şey var. Kestiğiniz anda belirli bir süre sonra at ölümleri de olduğu için hâliyle fayton sayısında azalmaya dönüşecek, dönüştükçe siz anlayacaksınız ki artık bu kaçak hayvan girişi engellenmiş yani bir süre belki de adaya kayıtlı kayıtsız hayvan girişinin engellenmesi lazım ki alınan önlemlerin karşılığında bir sonuç alınabiliyor mu, o tespit edilsin.

SULTAN GÜLYAR – Ada çok müsait buna efendim, etrafı açık olduğundan, gece, bir hafta getirmiyor, ikinci hafta Yalova’dan motorlarla kaldırıyor ama 100, 200 atı bir anda ormana bırakıyor -zaten sarp, dik yer gördüğünüz gibi- o sahil tarafına, kimse bunu bulamıyor.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – “Bulamıyor” diye bir şey yok, bence kamu görevlilerinin ihmali var.

BAŞKAN – Sahil Güvenlik daha fazla orada kontrol eder, deniz polisimiz daha fazla kontrol eder. İstemek... Bakın, istendikten sonra bunlar bitirilmeyecek işler değil. Dikkati biz oraya çekeceğiz, o bölgeye çekeceğiz, merak etmeyin. Valimizle de görüşeceğiz.

SULTAN GÜLYAR – Çok teşekkürler.

Kaçak avlanma var, midye çıkartıyorlar demirle. Onları tutup insanlara satıyorlar. Deniz polisini defalarca aradım “Şimdi geliyoruz.” “Şimdi geliyoruz.” O “nargileci” denilen tipler var.

BAŞKAN – Zafiyet varsa onları hep uyaracağız, merak etmeyin.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Kamu görevlilerinin ihmali de adli bir iş, onu da şikâyet edip kamu görevlilerinin işini doğru yapmaya sevk edebiliriz.

BAŞKAN – Şimdi, zaman bakımından -bizim tabii biraz sonra raporumuzu görüşmemiz lazım- az bir süremiz kaldı. Aslında bir saat bir zaman ayırmıştık biz size ama biraz zamanımızı da aştık.

Avukat Hanım, herhâlde siz söz alacaksınız.

Buyurun.

2.- *İstanbul Barosu Hayvan Hakları Merkezi Başkanı Avukat Deniz Tavşancıl Kalafatoğlu’nun, hayvan hakları ile hayvanlara eziyet ve kötü muamele konusunda sahadan gelen talepler, problemler ve çözüm önerileri hakkında sunumu (Devam)*

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Sayın Vekilim, çok fazla uzatmak istemiyorum ama Serap Vekilimin bir lafını tekrar gündeme getirmek isterim. Dedi ki: “Biz sadece oraya hayvana eziyet var diye gittik, hâlbuki gördük ki toplumsal güvenlik de sıkıntıdaymış. “ Bu, esasında bu Komisyonun kurulma sebebidir bence. Sadece atlı fayton değil, hayvana eziyet nerede varsa zaten toplumsal güvenlik orada yoktur. Biz hep bunu anlatmaya çalışıyoruz efendim. O nedenle, zaten hayvana şiddet mutlaka Türk Ceza Kanunu kapsamında değerlendirilmeli “Bu, itin köpeğin davasıdır.” deyip “Hareket edemeyiz.”i hep buradan hareketle söylüyoruz.

Ben çok hızlı hızlı, sizleri sıkmadan ve genel olarak toparlayıp bitirmek isterim.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

Buyurun.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Şimdi, bu sefer, ben, sahayla alakalı bilgiler paylaşmak için huzurunuzdayım. Sahipsiz hayvanları “sokak hayvanları” ve “ormana terk edilen hayvanlar” olarak ikiye ayırdık. Ormana terkleri zaten Nesrin Hanım anlattı, atlı faytonu Sultan Hanım anlattı ve kısaca bir genel değerlendirmeye de bitirmek isterim.

Biz, öncelikle şunu söylüyoruz: Sokak hayvanları, ne olursa olsun, bu sahipsiz hayvanlar, mutlaka devletin yetkisinde ve devlet eliyle yapılabilecek bir şey. Şimdi, Nesrin Hanım “On dört yıldır yapıyorum.” diyor. Bu, gerçekten insana yüklenebilecek bir yük değil ve devlet eliyle yapılabilmesi de ancak yerel yönetimlerle mümkün. O nedenle bizim için şu çok önemli: Muhakkak, şu anki 5199 sayılı Kanun’da olduğu gibi, mutlaka veteriner işleri müdürlükleri her ilçede olmalı ve her ilçede mutlaka bir bakımevi mevcut olmalı.

Şimdi, bakımevinin sadece var olması için... Çoğu ilçede zaten yok bu ülkede, olanların da çoğu yeterli değil. Burada mutlaka ve mutlaka kalifiye veterinerlerin olduğu ve teşhizatın kurulduğu, röntgen cihazının olduğu, kan tahlillerinin yapıldığı tam teşekküllü bir bakımevinin, hatta her ilçede, olamıyorsa ilde, o da olamıyorsa hiç olmazsa bölgesel bazda hayvan hastanelerinin olması gerekiyor. Bu, neden ihtiyaç? Çünkü öncelikle, bu hayvanlar, sahipsiz hayvanlar kliniklere götürüldüğünde rant da ortaya çıkıyor. Rant ortaya nasıl çıkıyor? Eğer orada kuvvetli bir ilçe varsa, ilçenin hastanesi varsa bu sorununu çözmüş oluyor. Ayşe Hanım, Fatma Hanım alıyor köpeği, o hastaneye götürüyor, tedavisi yapıyor. Eğer bu yoksa, çalışan bir ilçe belediyesi yoksa o zaman orada Mehmet diye bir adam türüyor, o hayvanı alıyor, postunu açıyor, 3 bin liralık klinik için 33 bin lira para topluyor. Bu, hep böyle yürüyor.

Şimdi, burada başka bir sıkıntı daha var kanunen. Yeni, 2018’de yürürlüğe giren Kedi, Köpek ve Gelinciklerin Kimliklendirilmesi Yönetmeliği var. Bu yönetmeliğe göre, artık hayvanların hepsinin çiplenmesi gerekiyor ve diyelim ki ben sokakta vicdanen rahatsız olduğum için bacağı kırık bir kedi bulup veteriner kliniğine götürdüğümde bana onu çiplemesi gerekiyor. Şimdi, bu ne demek? Benim her sokakta acıyıp götürdüğüm sahipsiz hayvana çip taktırıp kayıt olarak üstüme almam demek. Şimdi, böyle bir şey de mümkün olamaz. Bu, kabul edilebilecek bir şey değil. Zaten ben ilçemde düzgün çalışan... Ben Beşiktaş’ta oturuyorum ve maalesef hiç memnun olmadığımız bir veteriner işleri müdürlüğümüz var. Hastaneye giren hayvanların yarısı ölüyor, sıkıntımız var. Götüremeyip kliniğe götürüyorsak ben bu hayvanı neden üstüme alayım? Şimdi, daha bu yönetmelik de yeni, 2018’den beri yürürlükte olduğu için daha fazla görmeye başlanacak çünkü şu anda sadece veteriner hekimler “Bu hayvanı üstüne çipletmen lazım.” diye uyarıyorlar çünkü çipletirse de para alacağı için zorlamak da istemiyor yani “Çipletmen lazım, parasını ver, çipleyeyim.” diymiyor. O anlamda bu önümüzdeki birkaç sene bir de bunlarla yüzleşmek zorunda kalacağız maalesef.

Diğer taraftan, bu barınak ve bakımevleriyle ilerlerken veterinerlik fakültelerinin ülke genelinde artırılması bence çok önemli, kalifiye veteriner hekimin olması çok önemli. “Barınak, bakımevi hekimliği” denilen bir programın lisans ve lisansüstü fakültelerde muhakkak yer alması gerektiğini, üniversitedeki veterinerlik fakültesi öğrencilerinin, bakımevlerine ve hastaneler inşallah kurulursa gözlem yapıp staj yapmaları gerektiğini de düşünüyoruz. Orada çalışan kişiler muhakkak eğitilmeli, şoföründen orada fayans temizleyicisine kadar eğitilmiş olması ve hayvana dair sevgisi ve merhameti, vicdanı olması gereken insanlar olması gerekiyor çünkü gerçekten hayvan dışkısı temizliyorlar. Bu iş sevilmeden yapılabilecek bir şey değil. Bu realiteyi görmek lazım. O zaman da eğer siz bu bakımevlerine belediyenin sürülme yeri olarak gönderiyorsanız bu insanları her ilk gördüğü yerde hayvanın kafasına sopa vuruyor o zaman yani hep bir eziyet hâli, hep bir işkence hâli. Bakımevlerinin durumu o anlamda korkunç.

Bütçe yok efendim. Bir defa, öncelikle, Bakanlığın bir bütçe göndermesi gerekiyor. Bütçelerini belediyeler gelse bile kullanmak istemeyebiliyorlar bakımevleri için, başka şeylere...

BAŞKAN – Önceki yıl bütçelerinden, kesinleşmiş bütçelerinden belli bir pay ayrılması mümkün bazı işler için, okul yapımı, sportif faaliyetlerle ilgili. Bu hayvan barınakları ve hayvan hizmetleriyle ilgili de olabilir aslında.

Şimdi, binde 7 mesela, belediyeler, özellikle gençlik hizmetleri ve spor hizmetleriyle ilgili binde 7’sini bir önceki yıl kesinleşmiş bütçeden ayırmak zorundalar yani belediye başkanının adı çok önemli değil, kim olursa olsun bunu ayırmak zorunda. Yani hayvan hizmetleriyle ilgili de yasada böyle bir değişiklik yapılmasında bence fayda var. Bunu önereceğiz tabii yani konuşacağız.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Efendim, ayrıca bizim bütçe için şöyle bir teklifimiz var: Mutlaka Sayıştay onaylı, devlet kontrolünde bir fon oluşturulmalı. Bu fon kontrol hâlinde belediyelere dağıtılabilmir. Bu fonu ayrıca 5199 sayılı Kanun’da ihlal edilen eylemlerden kaynaklı cezaların da aktarılması mümkün olur. Ayrıca vatandaş da bağışını buraya yapabilir. Böylelikle kime gittiği belli olmayan bağışlar da direkt hedefe yönelmiş olur. Böylelikle kendi kendine bir fon oluşturmuş oluruz bu hayvanlar için.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – “Hayvan zabıtası” “hayvan polisi” gibi kavramların ve istihdamının önü açılmış olur ve bir bütçesi de sağlanmış olur.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Onu mutlaka istiyoruz zaten, dediğiniz gibi, güvenlik anlamında mutlaka...

SULTAN GÜLYAR – Bir şey aklıma geldi, emlak vergilerine 5’er lira ilave edilemez mi tüm Türkiye’de?

BAŞKAN – Onları tartışacağız kendi aramızda. Sizin önerilerinizi biz alıyoruz, bunların hepsi kayıtlara geçiyor, konuşacağız sonra.

SULTAN GÜLYAR – Teşekkürler.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Hayvanların beslenmesiyle alakalı bakımevlerinde maalesef kuru mama kullanılıyor ve küspe veriliyor, hayvanların bağışıklık sistemi düşüyor. O nedenle mutlaka pişen yemekler, artık yemekler... Kanunda yine var efendim, 5199 sayılı Kanun’da çok açık olarak bakımevleri nasıl yiyeceklerini toplar, kendi ilçe sınırları içindeki hastane artığını, okul artığını, otel artığını alır, kendi fabrikaları varsa, işte Beşler oradaysa, işte makarna Pastavilla oradaysa oradan makarna alır yani bunların da nasıl temin edilebileceği kanunda hep düzenlenmiş aynı şekilde. Sponsorlar olabilir.

İller arası kontrolsüz maalesef toplu hayvanlar bu tek nakillerle şehirden şehire taşınıyor. Bunun da önünü kesmek gerekiyor. Bir gecede 150 hayvanın Karabük’e kamyonla indirildiğini, daha sonra o hayvanların videolarının çekilip “Aç bu hayvanlar.” denilip yine paralar toplandığını biliyoruz. Hayvanlar oldukları yerde kalmalı. Neden olabilir, bir sebep olabilir yani ben sadece sebepsiz ve izinsiz bu şekilde şehirler arası toplu hayvanların transferlerinin yanlış olduğunu, hem popülasyona sebep olduğunu hep farklı niyetlerle kullanılabildiğini...

BAŞKAN – Hocam, besi hayvanlarında da böyle bir zorunluluk var mıdır nakil için yani bir şehirden bir şehire giderken?

YUNUS KILIÇ (Kars) – İzinlidir.

BAŞKAN – Yani izinli de taşıma araçlarının belli bir şekli var mı?

YUNUS KILIÇ (Kars) – Şimdi, standartları Avrupa Birliği’nin zorlaması var. Bizim tabii şu andaki hayvan sayımızın çokluğu düşünüldüğü zaman bu tür araçlara bir anda geçmenin zorluğundan... Aslında imzaladığımız sözleşmeler var, uluslararası sözleşmeler. Onlara tez zamanda uymaya çalışıyoruz yani soğutma imkânları olan, belli aralıklarla hayvanları indirip biraz yürüttükten sonra, besledikten sonra kendisini tekrar bindirmeye matuf ülkede belli noktalar var, şu anda bizim de bazen uyguladığımız, özellikle kurban nakillerinde. Mesela Sivas’ta, Erzincan’da ülkenin uzaklığına göre belli dinlendirme alanları, bakım alanları, besleme alanları yani hayvan refahına uygun davranış sergilediğimiz alanlar var fakat daha gelişmesi lazım.

BAŞKAN – Şu anda gelişigüzel kamyon kasalarına bindirip öyle taşıyor. Akşam kızım la Tekirdağ'dan geliyoruz, önümüzde bir araç gidiyor, böyle kamyon, içerisinde de Simental cinsi muhtemelen kurbanlık olan danalar gidiyor. Böyle bakıyorum, araba hızlandıkça, yavaşladıkça kafalarını bir yere vuruyorlar yani onlarla ilgili de mutlaka bir standart getirilmesinde zorunluluk olması lazım.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Yani belli şeyler her geçen gün bir eskisinden daha iyi ama daha geliştirmemiz lazım.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Yurt dışından gelen hayvanlarla alakalı olarak gümrüklerde yirmi bir günlük karantina sürelerimiz var fakat bu hayvanları yirmi bir gün boyunca karantina için tutacak yerlerimiz yok. O anlamda da muhakkak büyüşehir belediyesi, tarımdan görevli biri ve gümrük birlikte çalışarak ya bir yer tesis edilmeli ya kiralanmalı. Mutlaka bu hayvanların - çünkü hani el altından nereye gittiği, ne olduğu belli değil bu hayvanların- kayıt altında, yine rant dışında tutulmak üzere mutlaka yer tesisi gerekiyor hem havalimanlarında hem gümrük girişlerinde.

Özel pansiyonlarla alakalı, yine devlet barınağında, bakımevinde sağlanmamış kafes şartlarının özel pansiyon açmak isteyen kişiler talep ettiğinde dayatılması da gerçek iyi niyetli insanların bu işten vazgeçmesine, zaten bu işi yasa dışı yapacak insanların da bu işe soyunmasına sebebiyet veriyor yani hep bir zafiyet açığı oluyor maalesef.

Dediğim gibi, barınak hekimliği bizim için çok kıymetli efendim, muhakkak illerde, özellikle tabii olabiliyorsa ilçelerde, olamıyorsa illerde. Doğuda özellikle bir hayvanın başına bir şey geldiğinde nakil parası verip İstanbul'a getirmeye çalışıyoruz yani bir ülkede nasıl oralarda hiçbir şekilde ulaşabilecekleri bir hastane olmaz, hayvan hastanesi. Bunu çok büyük ayıp olarak görüyorum ben. Mutlaka hayvanın ulaşabileceği, en azından kendi bölgesinde, eğer onu da yapamıyorlarsa o zaman belediyeler o bölgede kliniklerle anlaşarak hiç olmazsa bu hizmeti verebiliyor olmalılar diye inanıyorum ben.

Diğer taraftan, hayvanlarla alakalı bu sağlık hizmeti verilirken her zaman olmazsa olmazlarımız muhakkak seferberlik hâlinde eş zamanlı olarak ülkede kısırlaştırma yapılması gerekiyor. Mobil hayvanı olduğu için burada bir kısırlaştırma yapılıyor, diğer tarafa yürüyor hayvan ve bu kısırlaştırmaların ehil insanlar tarafından yapılması gerekiyor. Orman besleme alanlarında kulağı küpeli yani kayıt altına alınmış, kısırlaştırılmış hamile hayvan görüyoruz efendim. Bunu kimse izah edemez bize yani o nedenle bunun düzgün olarak yapılıyor, ehil insanlarla yapılıyor olması lazım.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Bunun nedeni kısır olmadığı hâlde mi kısır...

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Hayır efendim, kısırlaştırmayı yapıyorlar, ehil olmayan insanlar yapıyor ihaleyle, hem o parasını alıyor, ihale parasını alıyor, kısırlaştırmasını yapmış, ehil olmadığı için de düzgün almadığı için yumurtalıklarını devam etmiş oluyor üreme böylelikle. O anlamda bunların ehil insanlar tarafından yapılması gerekiyor. Muhakkak bu çipleme de gerçekten düzgün yapılmalı ama sokak hayvanlarıyla alakalı kliniğe gelen hayvanlar açısından insanların mağduriyetine yol açmadan evinde bakılan hayvanların çiplenmesi önemli. O neden önemli? O, sahipli hayvanların sokağa terki aşamasında önemli. Bu ülkedeki en büyük sorunlardan bir tanesi "pet shop"ta hayvan satışı, ikincisi de kontrolsüz satışla alınan hayvanların yüzde 60'a, 70'e yakınının terk edildiği. Şimdi, hayvanın çipi yok, kimin terk ettiği belli değil, hayvan kısır değil, belediye düzgün kısırlaştırma yapmıyor. Bir çift hayvandan iki senenin sonunda 7 bine kadar sayıya ulaşıyorsunuz. Şimdi, bunun önünü kimse kesemez bu şekilde. O zaman da gün neye geliyor? Popülasyon çok oldu, yok edelim. Asla bu hayvanlara çıkarılmaması gerekiyor bu faturanın, herkes sorumluluğunu almalı. Baştan ülkeye bir süreliğine

hayvan girmesin, “pet shop”larda canlı hayvan satışı yapılmasın ama bunu lütfen internetten satışla merdiven altına kaydırmayalım ve mutlaka çiftliklerde yapılacaksa bu iş sıkı denetim ve kontrol olsun. Bu şekilde üretim yapılırsa, eğer hayvanlar da çiplenirse, çiplenen hayvan hem kayıt altına alınır hem kısırlaştırılırsa kimse de ortalıklara bu hayvanları bu kadar rahat salamaz. Şu anda terkin cezası 554 lira. Ben geçen gün “pet shop”ta sordum, bir köpek 7 bin euroya satılıyor. 50 bin liradan bahsediyoruz. “Poodle” cinsi köpek 50 bin liraya satılırken 554 lira terk için para verilir mi? Tabii, kimse 50 bin liralık köpeğini de terk etmez büyük ihtimalle ama neticede en az 10 bin lira bir terk cezası olmalı. Yani ceza nedir esasında? Caydırıcı olması için konulur “Ben parasını vereyim, yapayım.” diye konulmaz ki ceza. Bizim en büyük sıkıntımız o efendim.

Belediyelere çok fazla iş veriyoruz, yükleri çok. Gerek bu 5199 sayılı Kanun gerek bu kanunu uygulama yönetmeliği çok detaylı olarak esasında düzenlenmiş. Ben her zaman onu savunuyorum. Bu kanun kötü bir kanun değil, bu kanun eksikleri olan, esaslarda problemi olan bir kanun yoksa mesela “Bir bakımevi nasıl olmalı?” diye bakın, 20’ye yakın kriteri var. Türkiye’de gezelim, kaç tane buluruz o kriterleri barındıran? Uygulamada sıkıntımız var. Bizim asıl problemimiz ne? Hayvanlar hâlâ eşya. Bu hayvanların mutlaka duygulu varlık olduğunu kabul etmemiz gerekiyor, can taşıyorlar.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Tepeören pek güzeldi, bilmiyorum.

BAŞKAN – Tepeören iyiydi, evet.

SULTAN GÜLYAR – Tepeören çok güzel.

BAŞKAN – Güzel, evet, Allah için çok güzel yani.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Ampute hayvanlar bile ayrı tasnif edilmiş.

BAŞKAN – Tabii, doğru.

SULTAN GÜLYAR – Yerden ısıtılmalı sistem, 202 dönüm arazi üzerine. Neden herkes yapmasın? Büyük yapmaz da ufak yapabilir ama yapabilir.

AYŞE YILMAZ GÜREL– Kısırkaya’yı yıkmaya çalıştılar hizmet hâline dönüştürmek yerine.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Sayın Vekilimin de söylediği gibi, hayvana şiddet olan her yerde muhakkak insana şiddet er ya da geç oluyor ve mutlaka hayvana şiddet, hayvana tecavüz mesela, muhakkak uyuşturucuyla birlikte, hayvan dövüştü; bunlar hep birbiriyle iç içe girmiş, girift suçlar. Burada sadece hayvana şiddet var, görmeyelim dediğinizde o toplumu batağa bırakıyorsunuz gerçekten çünkü yavaş yavaş kendisi de içine çöküyor diğer suçlarla birlikte birleşerek.

Bizim için yine olmazsa olmaz 5199 sayılı Kanun’un 6’ncı maddesi. “Kedi, köpek” dediğimiz canlılar, binlerce yıl önce evcilleştirdiğimiz, ehliştirdiğimiz ve kendi kendine yetebilme kabiliyetlerini elinden aldığımız canlılar. Şimdi “Biz seni hiç yere sığdıramıyoruz, biz her yeri şehir yaptık, ormana git yaşa.” diyemeyiz. Kedi, köpek, yaban hayatın hayvanı değil. Kaldı ki o kedi, köpek oradaki yaban hayatın da bozulmasına sebebiyet veriyor, göç yollarının dahi bozulmasına sebebiyet veriyor. Yani belediyenin attığı 2 köpek esasında onun o etçil kuş hayvanlarının göç yollarını değiştirmelerine sebebiyet veriyor.

Diğer taraftan, burada çok net söylediler, bu insanlar sahada kendi başlarına çalışıyorlar, dayak yiyorlar, arabaları yakılmış bugüne kadar. Gerçekten kendi başına bunu tüm iyi niyetiyle yapan insanlar şiddet görüyorlar efendim, hakarete uğruyorlar, şiddet görüyorlar. Bu insanların da korunması gerekiyor. Belediye, bir defa, bu insanlara ödül vermesi gerekirken çünkü belediyenin yapması gereken besleme işini bu insanlar yapıyorlar bir de diğer insanların tehditleri ve şiddetine maruz kalıyorlar.

Korunmalarının mutlaka gerektiğini düşünüyorum ben. Tabii, bu neye getiriyor bizi? Onlarca yetki verirken yerel yönetimlere, görev verirken ihmal ve ihlalleri hâlinde ne yapılacağına dair hiçbir düzenleme gelmemiş esasında. Yani biz, evet, Bakanlığa -Hayriye Hanım burada, çok defalar, çok sağ olsun- emekleri için gerçekten teşekkür ediyorum, canla başla çalışıyorlar fakat uyardıktan başka belediyeye bir şey yapamıyorlar zannediyorum, değil mi?

DOĞA KORUMA VE MİLLÎ PARKLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YABAN HAYATI DAİRESİ BAŞKANLIĞI HAYVANLARI KORUMA ŞUBE MÜDÜRÜ HAYRİYE EREN – Kanun gereği.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – İşte, onu demek istiyorum, kanun gereği çünkü kanunda yetkileri, görevleri dağıtmış ama ihmal ve ihlal ederse ne yapacağına dair... Böyle kanun olabilir mi efendim? Bir şeyi koyarsın, yapılması gereken budur, yapılmaması hâlinde cezası vardır. Bu, maalesef o alanda açık bırakılmış ve mutlaka belediyelere yaptıklarından dolayı cezalandırma gerekiyor. Ama tabii, bunu sadece cezalandırılınsınlar anlamında söylemiyorum, yetki verilirken bütçeye de ihtiyaçları var, kalifiye elemana da ihtiyaçları var. Bu teşkilat kurulsun, bu teşkilat içinde yapamadıkları zaman da muhakkak cezalandırma getirilsin.

Terkler için, dediğim gibi, en az 10 bin lira olması gerekiyor. “Satın alma, sahiplen” muhakkak özendirilmeli. Nesrin Hanım’ın televizyonla alakalı sunduğu teklif bence şu anki günümüz konjonktüründe Türkiye için çok hedefe çözüm odaklı olur. Neden? Çünkü biz gerçekten okumayı sevmeyen, bilgiyi de çok umursamayan, eğlenceyle belki biraz akıllarına subliminal sokabilirsek bazı şeyler belki o zaman bir yere varabiliriz. Oralarda belki anlatmalıyız. “Satın alma, sahiplen”in kıymeti, hayvanların neler hissettiği, hayvan terk edildiğinde acı hissettiği, empati yapabildiği, hani o duyguları onlara verebilmemiz çok önemli.

AYŞE YILMAZ GÜREL– Burada araya bir parantez açabilir miyim?

Biz bu projeyi dört yıl önce senaryosu dâhil hazırladık –ekipleri- para karşılığı çalışmayacak sinema sektöründen kişileri bulduk, her şey hazırda ama yol parasını ve bazı ihtiyaç...

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Sayın vekilimden yardım alırsız, Oyuncular Sendikası belki yardımcı olur bize.

AYŞE YILMAZ GÜREL – Bazı ihtiyaçlarını karşılayabilecek sponsorlar bulamadık çünkü bizler yüksek meblağları olan insanlar değiliz. Herkes karşılıksız çalışacağını söyledi. Benim kızım da bir dönemler o sektörün içinden, eğitimini de almış, çalışmış bir insan olduğu için, oyuncu olarak değil, arka planda, teknik eleman olarak. Çok güzel bir ekip hazırladı. Herkes “Biz varız.” dedi. Hatta besleme yapanların üzerinden de bir belgesel çekmek istediler ama yol masraflarını, günlük harcamaları karşılayacak sponsor bulamadık maalesef.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani Kültür Bakanlığı ve TRT’nin -yine devlet kurumları, biri devlet kurumu, biri KİT- bu doğrultuda bazı çalışmaları oluyor aslında.

BAŞKAN – Kamu spotları da hazırlayabilir.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O nedenle yine tavsiye...

BAŞKAN – Evet, tavsiye niteliğinde olabilir.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – 5199 sayılı Kanun’da, prime timedaki hayvan sevgisiyle alakalı programların dönmesi gerekiyor ve bunun bir para cezası var. Sırf her kanala para cezasını kesse yine bir bütçe

oluşur. Ceza kesmiyorlar. Biz sormuştuk zamanında, hiçbir ceza kesilmediğini öğrendik. Halbuki sırf ondan bile yine bir bütçe oluşturmak mümkün. Belediyelerin kendi bütçelerini bu şekilde yaratmaları mümkün.

Dediğim gibi efendim, hayvan tecavüzünde...

BAŞKAN – On beş dakikamız, tamamlayalım.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Tamam, hemen toparlıyorum, hiç merak etmeyin.

Hayvan dövüşü de hayvan tecavüzü de gerçekten bu ülkede ele alınması gereken şeyler. Hayvan dövüşü, dediğim gibi, diğer kriminal suçlarla birlikte ortaya çıktığı için, ufak bir bahis oynaması, kumarmış gibi kabul edilip, Kabahatler Kanunu kapsamında bırakılıp, ancak suçüstü yapıldığında el konulabilecek bir mesele olmamalıdır. Muhakkak azılı, daha nitelikli bir suça sokulmalı ve TCK kapsamında bu hayvan dövüşlerinin değerlendirilmesi gerekiyor.

“Hayvan dövüşü” dediğiniz zaman, tabii, buradan hemen yasaklı ırka geçiyoruz. Yasaklı ırk genelgesine 2010 yılında Danıştayda iptal davasını ben açtım efendim ve burada dilekçemi de getirdim, özellikle temyiz dilekçemi, sizlere sunmak isterim. Bu hayvanlar bu kötü insanların, bu kriminal eğilimli, şiddet eğilimli insanların eline bırakılmış hayvanlar ve amaç burada o insanları cezalandırmak olmalıyken daha kolay çözüm olarak bu hayvanların toplanması yoluna gidildi.

BAŞKAN – Peki bu kriminal eğilimli insanlar niye bu hayvanları tercih ediyor da mesela kangalı niye tercih etmiyor?

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Şöyle efendim: Biyolojik olarak bu hayvanlar güçlü hayvanlar. Bu hayvanlar çok sadık hayvanlar ve bu hayvanlar çok hedefe odaklı hayvanlar. O nedenle, bunu o şekilde eğittiğiniz zaman suç makinesine dönüşüyor. Biz o yüzden diyoruz ki bu bakımevlerinde, her yerde yüzlerce bu hayvanlar birikti. Bu hayvanları bu şiddetle alakalı testlerden geçirecek, şiddete eğilimli olmayanları arama kurtarma, narkotik, suç araştırma birimleri -çocuklarla alakalı bile eğitiliyorlar efendim- rehabilitasyon için kullansak.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Görmeyenler için...

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Görmeyenler için... Hem bu hayvanlar bir faydaya dönüşür. Bu hayvanlara devlet olarak yurt dışından almaya kalksanız en az 10 bin euro bir bedel ödemesi gerekiyor devletin. Polise, jandarmaya verilir. Örneğin bir “Golden” da çok iyi bir kurtarma köpeği olur bir “Pitbull” da denenmiş. Kokusunu vermişler ve bir tel örgünün arkasına koymuşlar çocuğun tişörtünü. Golden da hemen gitmiş bulmuş ama “Pit” direkt telin altından girmiş ve bulmuş yani hedef tişörtlü ulaşmasıysa gözü bir şey görmüyor. İşte, onların bu büyük hedefe odaklanma özelliklerini biz kendi yararımıza kullanıp bu hayvanları ölene kadar mahkûmiyetlerinden de kurtarma imkânımız var. Ben bu nedenle iki yasak istiyorum sizden... Esas üç, dört yasak hemen isteyeceğim. Hayvanat bahçeleri, sirkler ve yunus parklarının kesinlikle -esaret açısından- yasaklanmasını istiyoruz efendim hiçbir taviz verilmeden. Deneyler artık onlarca alternatif yöntem varken artık 3D printerlerden organ bile print edilebiliyorken, çıktı alınabiliyorken hâlâ hayvanın orasını burasını yakıp yıkmak, kesmek gerçekten kabul edilebilir bir şey değil.

Havai fişeklerin muhakkak yasaklatılmasını istiyoruz. Çok fazla hayvan ölüyor bu anlamda.

Adalarla alakalı değil sadece, tüm Türkiye genelinde hazır böyle bir kamuoyu yaratılmışken, hazır ne kadar pislik, işkence ve eziyet olduğuna sizler şahit olmuşken sayıyı azaltmak, durumunu iyileştirmek değil, biz toptan artık bu atlı faytonun muhakkak yasaklanmasını istiyoruz.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – İzmir’de de çok varmış galiba.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – İzmir kaldırdı.

BAŞKAN – Yasakladılar, Antalya’da da...

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Şimdi, Antalya, Adana, İzmir, Kuşadası; dördü yasakladı. Artık bundan sonra demek ki bunu yapabiliriz biz. Ben avukat bir babanın kızıyım ve her zaman şunu öğrendim: Devlet bir şeyi yapmak isterse yapar, bu, bu kadar net, bunun ikinci bir cümlesi yok. Lütfen, devletimiz istesin ve bunu bizlere versin, talep ediyoruz biz.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

AYŞE YILMAZ GÜREL – Başkanım, bir cümle... Sorunuzu ben açıklamak istiyorum.

Kangal ile “Pitbull”u karşılaştırmak istediniz. Kangal, eğitim almaz, kendi doğasıyla davranır, doğal köpektir. “Pitbull”lar özel köpekler, çok akıllılar, tamamen eğitimi çok çabuk alan ve öğrenen köpekler. “Pitbull”larla ilgili bir rehabilitasyonu ben California San Jose Barınağında izledim. Üç haftalık bir eğitimle rehabilite edilmiş “Pitbull”ları, Avukat Deniz Hanım’ın söylediği gibi, hem eğitim hizmete kazandırıyorlardı hem de yine sahiplenmek isteyenleri akşamları üç hafta eğitime tutarak –bir bölümüne katıldım onların- sahiplendirme, adaptasyon dönemlerini geçirip onları sahiplendiriyorlardı. Bunlar yasaklı olup orada da “Pitbull”lar öldürülüyor biliyorsunuz yasal olarak ama öncelikle kazandırmak. Bunu biz de başarabiliriz.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Beni Tanısan Seversin Derneği var efendim. Bana bir sunumlarını verdiler, size iletmek isterim onu. Onlar gönüllü olarak hizmet vermek istiyorlar devlete.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Başkan, çok özür diliyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bu konuyla ilgili şöyle de bir durum oluyor: Bir ara o çocuklarla da çok çalışıyorduk cezai kısmıyla, piyasası da var işin. Yani bu sene Pitbull moda, o ne kadar... Nasıl tabir etmek gerekir? Kriminal zihniyetli arkadaş varsa o moda oluyor, o sene Pitbull buluyorlar, ondan sonra “Dogo daha iyiymiş ağabey.” diye bir laf yayılıyor, Dogo’ya geçiyorlar, biraz böyle de bir durum var.

BAŞKAN – Peki ben şunu soracağım: Dünyanın pek çok yerine, şehrine gittiğimiz zaman şartları iyi olan faytonları görüyoruz yani sayıca bizim adalardaki gibi değil. Yani oralarda hayvansever dernekleri olsun, hayvansever vatandaşlar olsun herhangi bir tepkileri var mıdır?

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Var.

BAŞKAN – Bunlar niye engellenmiyor? Mesela yurt dışında görüyoruz herhâlde.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU - Çok kısaca söyleyelim efendim. Öncelikle yurt dışında gördüğümüz faytona koşulan atlar “Katana” denen Alman ırkı hayvanlar ve hayvanın bir bileği bizim faytonlara koştuğumuz İngiliz atının 3 katı kalındığında. Kaldı ki bu hayvanlar inanılmaz sıkı kontrol yani neredeyse hayvanın sağrısına baksanız kendinizi görürsünüz, ayna gibi parlıyor. O şekilde bakılıyor ve işte yarım saat biniliyorsa iki saat dinlendiriliyor, sayıları 3-5 tane, Central Park’ta mesela. Ona bile faytonların yasaklanması için halktan tepki geliyor o 5 at için bile, bizimki artık yani dimağın alacağının çok uzağında bir yerde.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Bir de eğimli arazide, dünyanın hiçbir yerinde o kadar eğimli arazide yok.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Hiç kullanılmıyor, asfalt yolda bile.

SULTAN GÜLYAR – Ada’nın tamamının dik yokuş olduğunu, günde en az 4-5 tur yaptığını, 16 kilometre koşuyor 5 kere, en az koştuğu ve artı mahalle içine geliyor. Artı bir şey daha söylemek istiyorum, 1996-1997 yıllarında İngiltere’den, Vespa’dan Adalar’a yardım geldi, Türkiye Havyanları Koruma Derneğiyle birlikte. “Çelik suluklar, nalbant ve veteriner hekim hizmeti ücretsiz biz size vereceğiz.” “Hayır, biz her şeyi yapıyoruz, istemiyoruz.”

BAŞKAN – Dedik.

SULTAN GÜLYAR – “Dedik” ve gönderdik. Çelik tanklar yapıldı bedava su almaları için, onları da arabacılar bir grup oluşturdular, aşağıda kuyudan çıkan pis suyu, kanalizasyon karışan suyu içirmek için bunu da kırdılar, yok ettiler. Bunların artık rehabilite olacağına ben bir Adalı olarak -doğma büyüme- asla ve asla inanmıyorum, yaşadıklarım karşısında çünkü artık çok radikal, kangren olmuş bu yara, iyileşmiyor, kırk senedir, elli senedir iyileşmiyor. Ne yapar hekim? Keser, atar. Artık sizlerden ricamız bu işin, bu dramın bitmesi.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Sayın Başkanım, son bir talepte bulunabilir miyim çok özür dileyerek, sizi her zaman bulmak mümkün değil tabii ki?

BAŞKAN – Emin olun, bulursunuz, hep buradayız yani.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Yok, bulamayız, ne olur.

BAŞKAN – Bulursunuz.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – İstanbul’dan gelmek zor oluyor.

BAŞKAN – Yok, biz de geliriz size, hiç merak etmeyin, sıkıntı yok.

Buyurun.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Tam iki gün oldu efendim, Sayın Milli Eğitim Bakanımızın “Okul bahçelerine de sahiplendirsek iyi olmaz mı?”...

BAŞKAN – Evet, güzel bir fotoğraf.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – ...dedi, kaldı ki bunu gerek Şişli ilçesinde Nebile Hanımlar yapıyorlar. Turgutlu’da Turhakder derneği, benim de okulum var galiba değil mi, öyle bir projeleri var, onlar da yapıyorlar. Ülke genelinde hazır Milli Eğitim Bakanımız da sahip çıkmışken siz de raporlarınızda yer verseniz.

BAŞKAN – Tabii, tabii, yazarız.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Çünkü her zaman savunduğumuz bir şey var, çocuk yaşta verilen canlı sevgisi ileride uğraşacağınız birçok kriminal insanın da önüne geçecek uzun vadede.

BAŞKAN – Yani biz ders konulmasını istiyoruz, bırakın ta ötesinde dördüncü sınıflara ders olarak okutulmasını istiyoruz hayvan haklarının, onu da inşallah yazacağız yani.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Köpekten örnek oldu, kedi örneği de Kadıköy Belediye Başkanımızın -belki izlemiştiniz Twitter’da- o da fenomen oldu.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Evet, evet, şeyinde var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – O da güzel bir örnek, böyle farklı örnekleri paylaşmak lazım.

BAŞKAN – Güzel gelişmeler de var aslında yani.

NESRİN UZUN – Barınaklara çok kedi topluyorlar yani.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ya evet, o nereden çıktı? Yoktu...

SULTAN GÜLYAR – Kedi barınakta olmaz.

NESRİN UZUN – Eskiden toplanmıyordu, şimdi sokaklarda köpekler azaldı ya ne oluyordu? Köpekler kedileri öldürüyordu, popülasyon öyle dönüyordu, öyle sağlanıyordu. Köpekler azalınca kedilerin nüfusunda patlama oldu, bizim barınağımıza bir tane kedi gelmezken Üsküdar barınağına, bugün gidin 150 tane kedi var.

BAŞKAN – İleride belki tilki bile görebiliriz yani kedi, köpek kalmayınca tilkilere kalabilir, barınaklarda bunlar da olabilir.

NESRİN UZUN – Yani minicik yavruları getiriyorlar, bunlar da toplanmamalı, ondan sonra hemencecik şikâyet geliyor belediyeye, vatandaş aman memnun olsun diye alıp getirip tıkları kafesin içine. Barınağa giren kedi asla yaşamıyor ve ölüyor, kesinlikle geldi mi ölüyor. Ne tedavi olabilir, canlısını da koysanız ölüyor, hastasını da koysanız ölüyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Aslında başımıza ne geliyorsa insanın kendini bütün türlerden üstün görüp...

NESRİN UZUN – Aynen, yani şunu da söyleyeyim. Bu hayvanların bizim üzerimizde hakkı var yani ruzumahşerde ilk önce onlar gelecekler haklarını bizlerden isteyecekler.

SERAP YAŞAR (İstanbul) – Sizden de mi Nesrin Hanım?

BAŞKAN – Evet, hepsi olabilir.

NESRİN UZUN – Bilmiyorum, inşallah keşke o kadar kolay olsa.

BAŞKAN – Buyurun.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Evet, bir iki konuda yine bilgi mahiyetinde... “Bütçe verilmeli, bütçe oluşturulmalı” diyorsunuz. Aslında yeterli olmayan bir bütçe veriliyor aslında belediyelere. Eskiden Orman Bakanlığı, Çevre Bakanlığı kendi bütçesinden belediyelere bu hizmeti yapmak isteyen proje karşılığı belediyelere bir bütçe aktarıyor. Mesela geçen yılki rakamı söyleyeyim, 30 milyon lira civarında belediyelere bütçe aktarılmış ama tabii bu yeterli değil. Yani aslında bir bütçe kalemi var,

yok değil yani bir fon oluşturalım falan diyoruz ya. Oluşturulsa tamam, elbette güzel olur, kaynak olur ama bunun aslında açılmış bir yolu var, kanuni, hükme bağlanmış bir yolu var ama yeterli değil, onu bilmenizi istedim.

“Fakülte sayısı artırılmalı, veteriner hekim sayısı artmalı.” Ben tam aksini savunanlardıyım, veterinerlik fakültesi sayısı Türkiye’de Avrupa Birliğinin tamamında olduğu kadar. Almanya’da veteriner fakültesi sayısı 5, Türkiye’de veteriner fakültesi sayısı 27.

NEVZAT CEYLAN (Ankara) – İşsiz veteriner sayısı?

YUNUS KILIÇ (Kars) – Çok tabii ki.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Hatta veteriner hekim var mı çalışmak isteyen, acaba gidip başka işler mi yapmak istiyor?

YUNUS KILIÇ (Kars) – Var, hayır şöyle...

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Hayvan sayıları karşılaştırıldığında nasıl bir şey?

YUNUS KILIÇ (Kars) – Yani şimdi onlar da hayvanları çok olan ülkeler ama şöyle, oran olarak dünya ortalamasının hekim sayısı açısından, hayvanlara düşen sayısı açısından gerisinde ortalamanın ama veteriner fakülte sayısı bizde çok. Şu anda tabiri caizse biz o baskıyı yapmamış olsak kapasitesi şu anda 5 katına birden çıkabilir, oysa onların istihdamı lazım. İstihdam etmediğiniz hiçbir mesleğin kendini yenileme, geliştirme ve sizin beklediğiniz hizmeti verme şansı yoktur. Bakın, bunu şöyle söyleyeyim...

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Talep ediyoruz zaten.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Tabii, şöyle söyleyeyim, efendim bakın ben veteriner fakültesine girdiğim zaman yüzde 4’lük dilimde alıyordu yani tıp fakültelerinin bile üstündeki bir dilimde girdim ben ama zamanında bunun sayısını planlı bir şekilde yapamadığımız için meslektaşlarım fazla sahaya çıkmasıyla ve istihdam alanı bulamamalarıyla beraber dolayısıyla bu meslek para kazanamaz hâle geliyor.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKEZİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – 150’nin üzerinde hukuk fakültesi var.

YUNUS KILIÇ (Kars) – Haklı olarak düşünün, para kazanamayan bir mesleğe kimlerin talebi oluyor? Daha düşük seviyedeki öğrencilerin talebi oluyor. Oysa veteriner hekimlik kapasitesi düşük öğrencilerin kaldıracabileceği bir alan değil, çok yüksek seviyede öğrenci alması lazım. Sizlerin yaşı bunu bilmeyebilirsiniz, eski insanlarla konuşun fakülte sınavlarına giren, Türkiye’de öyle bir devir varmış ki veteriner hekimliği tercih edenler ayrıldıktan sonra geri kalanlar tıp fakültesi, hukuk fakültesi gibi fakültelere dağıtılmış, o ayrıldıktan sonra. Yani meslekleri koruyamazsınız ne hâle geliyorlar. Şu anda bizim veterinerlik fakültesi sayısı istediğimizin çok üzerindedir, yeter ki bunların kaliteli eğitim ve lazım olan eğitimleri verelim.

Barınak veteriner hekimliği, uzmanlık alanıdır. Bunu inşallah çözdük. Şöyle çözdük: Çok yakında belki izah etmişimdir- veteriner hekimlik uzmanlık yarasını -kanun da bana aittir- çıkardık, yönetmeliği de yine ben çıkarttırdım, dolayısıyla şu anda sahada yansımaya başladı, uzmanlık, barınak da bunun içerisinde olacak. Egzotik hayvanlarına kadar değişik alanlarda ihtisas sahibi veteriner hekimlerimiz, at hastalıkları için mesela bunların hepsiyle alakalı uzmanlık alanları olacak. Belki bugüne yetişmeyebilir ama birkaç yıl sonra ülkemizde şu alanda bir yetişmiş adam var mı dediğiniz zaman her alanda 10 kişi elini kaldırarak inşallah.

SULTAN GÜLYAR – Branşlaşma geliyor.

BAŞKAN – Oytun Bey, siz bir şey söyleyecektiniz herhâlde, buyurun.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ VETERİNER FAKÜLTESİ HAYVAN HASTANESİ BAŞHEKİM YARDIMCISI, CERRAHİ ANA BİLİM DALI ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR OYTUN OKAN ŞENEL – Değinilmemiş bir iki noktaya kayda da geçmesi adına naçizane değineceğim ama Sayın Başkanın kaldığı yerden izninizle bir iki noktaya değinmek istiyorum ben de çünkü size tek itirazım o noktada olacaktı. Çok iyi niyetli bir talep, çok haklısınız ama veteriner fakültesi sayısını değil de belki nasıl yapılır bilmiyorum, evet bölge hayvan hastaneleri açmak daha uygun bir çözüm olacaktır diye düşünüyorum. Çünkü hastaneyi bırakın kliniği olmayan, eğitim öğretim için ufak bir kliniği dahi olmayan veteriner fakültelerimiz var, uluslararası tam akreditasyonu olan tek bir fakültemiz yok. “Approval” almış olan 5 fakültemiz var şu anda, bir kısmı düşüyor, geri çıkıyor yani henüz o standartları yakalayamıyoruz. Çok pahalı bir eğitim, bu yatırım yapılamıyor, fakülte sayısı arttıkça eğitmen kalitesi de donamım da maalesef azalıyor. Onun için biz açıkçası biraz azaltılması yanlısıyız ama şeyde haklısınız, Sayın Başkanın öncüsü olduğu uzmanlık yönetmeliğiyle ve eğitim kalitesiyle bunu çözümlemeye çalışacağız, onda çok haklısınız.

Şu saptamayı yapmak istedim naçizane. Kesinlikle hemfikirim, ben öncelikle Komisyonumuza da, katılımcılara da çok teşekkür ediyorum, çok güzel bir oturum olduğunu düşünüyorum. Sadece faytonların değil hani şahsi fikrimi de katarak söylüyorum ben, yük hayvanı tanımı yapıp bütün yük hayvanı kullanımının artık bu çağda, bu teknoloji çağında olabildiğince minimize edilmesi yani illa nostaljik olarak bir yerlerde sembolik kullanacaksak evet ama onun dışında artık yük hayvanı kullanımının tek bir istisnası var, Silahlı Kuvvetlerin evet, bazı noktalarda ulaşımı için, hava ulaşımı sağlanamayan yerlerde bazen katırlara, eşeklere gereksinimi olabiliyor, onu istisna tutuyorum ama onun dışında bizim yük hayvanı kullanmamıza mevcut teknolojiyle gerek kalmadı. Sorunlarımız nereden çıkıyor? Öncelikle bu hayvanların yani mesela bir faytona koşulu atın asıl safahatına bakmamız gerekiyor çünkü...

BAŞKAN – Pardon, burada şu soruyu soracağım: Yani bu hayvanların yük taşımaya gerek yok dediğimiz anda bu hayvanlar belli bir süre sonra ortada hiç göremeyeceğimiz hâle gelir mi, böyle bir endişe taşıyorum ben? Bunları nasıl yaşatacağız biz?

ANKARA ÜNİVERSİTESİ VETERİNER FAKÜLTESİ HAYVAN HASTANESİ BAŞHEKİM YARDIMCISI, CERRAHİ ANA BİLİM DALI ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR OYTUN OKAN ŞENEL – Başkanım, aslında kriteri şu: Evet, bu hayvanların akıbetini güvence altına almamız gerekiyor yani belki kademeli bir geçiş yapılabilir, evet tamamen kısırlaştırılır.

BAŞKAN – Kim, neden bakar yani bir yük hayvanını çalıştırmadıktan sonra neden baksın?

SULTAN GÜLYAR – Köylüler de talep edebiliyor bunu.

BAŞKAN – Ne yapıyor mesela köylüler?

SULTAN GÜLYAR – Şimdi köylüler taşıma yapıyorlar bazen.

BAŞKAN – Ama işte yine taşıyor sonuçta yani doğasında o var.

SULTAN GÜLYAR – Doğasında o var ama sürekli Adalar'daki gibi yirmi dört saate yakın çalışmıyor.

BAŞKAN – Oytun Hocam başka bir şey söyledi yani hiç yük taşımazlar diyor.

Şimdi Oytun Hocam, bunu ne yapabiliriz yani onu öğrenmek istedim?

ANKARA ÜNİVERSİTESİ VETERİNER FAKÜLTESİ HAYVAN HASTANESİ BAŞHEKİM YARDIMCISI, CERRAHİ ANA BİLİM DALI ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR OYTUN OKAN ŞENEL – Deniz Hanım çok güzel bir şey söyledi, yani atları da tasnif edemiyoruz aslında. Şimdi, sıkıntı nereden kaynaklanıyor, safahatına bakmamız gerekirden kastım aslında şu: Kayıt dışılık olduğu için ona da değineceğim, faytona koşulu bir atın geçmişini bilmiyoruz. Çok büyük ihtimalle o at yarıştan çıkma olabilir ya konkurhipik denilen engelli koşudan ya düz koşudan çıkma çünkü orada kullanılamayacak ama hâlâ bir şeylere yetebilecek hayvanlar genelde orada pasaportluyken -orada kayıt da vardır, uluslararası pasaportları vardır hepsinin- bütün o pasaportlar falan yok ediliyor, bu hayvanlar aslında çaktırmadan kategorize ediliyor yani bir tasnif var aslında. Yarış atı, yük atı, ne bileyim gezi atı, iş atı şeklinde ve en sonunda da çoğunlukla hayvanat bahçelerinde kayıt dışı olarak aslanlara yem oluyorlar maalesef yani atın gerçekten çileli bir yaşamı var ve biz bunu izlemeye almadığımız süreçte de bu sorunu hep yaşıyoruz. Yarış atı olmak gerçekten zor, hani bizim insan için bile benzetme için kullandığımız bir ifade, çocuklarımızı yarış atına çeviriyoruz bu sınav dönemlerinde diye. Yarış atı olmak zorken sakatlanmış bir yarış atı olmak eğer hayatta kalmayı başarıyorsa çok daha zor çünkü uzun süre güzel bakılıp beslenirken havuçlarla, şekerlerle büyütülürken bir anda kendini bir arabaya koşulu buluyor ve bizim sıkıntımız hepsine değinildiği için onlara değinmeyeceğim ama kayıt yok. Kayda girmesini istediğim bir nokta Tarım Bakanlığının aslında bununla ilgili bir çalışması var, tek tırnaklı hayvanların aynı kedi, köpeklerde ve gelinciklerde olduğu gibi kimliklendirilmesi ve izlenmesine dair bir yönetmelik çalışması yanılmıyorsa 2018'in Şubat ayında yapıldı, yayımlandı ama 2019'un 31 Aralığında yanlış hatırlamıyorsa yürürlüğe girecek. Ama kişisel izlenimim de şudur ki ben Bakanlığın buna yönelik bir altyapı çalışması yaptığını çok göremiyorum çünkü kedi, köpekte de aynı yorumu yapmıştım kendim konuşmacı olduğum oturumda. Şimdi bunun yapılması için tarım ilçe müdürlüklerinin birer nüfus müdürlüğüne dönmesi gerekiyor yani artık hayvanlara nüfus cüzdanı verir hâle gelecekler ama oranın kadro yapısı, altyapısı hiçbir şekilde, hiçbir ilde bunu karşılar gibi görünmüyor ya da ilçede. Dolayısıyla da bu yönetmeliğin belki bir tavsiye kararı olarak hani niye bir bekleme süresi verilmiştir ya da bu süreçte buna yönelik hangi gelişmeler sağlanmıştı bilmiyorum ama öncelikle o tek tırnaklı hayvanların kayıt altına alınması gerekiyor, o etrafı boş olan ve gizlice götürülebilen hayvanlar böyle bir durumda gizlice götürülse bile zaten menşenin takibi mümkün olacağı için kaçak geldiği belli olacaktır. Yani bizim şu an hayvanları izleyemememizin temel nedeni kimliklendirmemiş olmamız, çiplenmemiş olmamız. Deniz Hanım'ın ondaki kaygısına da katılıyorum kedi, köpeklerle alakalı olarak. Bunu biz e-reçete sürecinde de yaşadık, hayvanseverler bir sahipsiz hayvanı tedavi için götördüklerinde üzerine zimmetlenmesinden dolayı haklı olarak bir kaygı duyuyorlar. Bunda da aynı şey var, şu teşvik edilebilir hani ben mutlaka kimliklendirilmesi ve çiplendirilmesi gerektiğini düşünüyorum izleyebilmemiz ve kayıt dışılığı önlemek için ama zaten bir yandan da Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü eliyle yürütülen sahipsiz hayvanların da çiplendirilmesine yönelik bir sistem yürütüldüğü için bu bütünsel bir şekilde çözüldüğünde zaten hayvanseverlerin veteriner hekime götördüğü hayvanlar sokak hayvanı olarak kayda geçmiş hayvanlar olacağı için zaten öyle bir kaygıya gerek kalmayacaktır çünkü gönüllülük mertebesi yasada tanımlanmış durumda, sizin sadece resmileştirilmeniz burada önem kazanacak. Ama denetim noktasında özellikle yük hayvanlarında veteriner hekim olarak hassas olduğum nokta şu, Avrupa'dan da temel farkımız o: Refah polisi. Kesinlikle evet olması gerekiyor, sayın vekilime tekrar teşekkür ediyorum hani bütün Komisyonun buna paralel düşüncede olduğunu da gözlemliyorum başından beri ama bu refah polisi olabilir veya Bakanlıktaki veteriner hekim ya da uzman personel istihdamı artırılarak bu şekilde yetkilendirilebilir. Bu çünkü Avrupa'da nasıl yapılıyor? Sadece hayvan refahını denetlemekle yükümlü uzman personel var ve şunlara bakıyorlar. Örneğin gidildiğinde o Ada'da o faytonların, faytona koşulan atların tırnakları nasıl? En basiti, tüyleri nasıl? İşte

bakın, “Derisinde, kıllarının üstünde kendinizi görüyorsunuz, o kadar parlak deniyor.” ama bizimkiler terden, kirden -at terleyen bir hayvan- sık tımar edilmesi gerekiyor, hiçbir yapılmıyor bunların. Kaldı ki işi yani manikür, pedikür diye dalgası bile geçilecek bu gündeme getirildi diye ama hayvan refahının esas göstergelerinden birisidir bu, bunu denetleyecek bir yapılanma oluşturmadan bizim zaten o hayvanların ne durumda olduğunu anlamamız mümkün değil. Bir nal meselesi var, nal dediğiniz şey atın ayağını yerden kesecek basitçe bir demir parçası değildir, atın ortopedik olarak kullanılan bir donanımdır aslında nal. Geçmişte nalbantlar veteriner hekim tarafından sertifikaya edilirdi, şimdi veteriner hekimler de bilmiyor maalesef bu işi ve nal sıcakta dövülür, atın basış gereksinimine göre dövülür. Bizim sınavlarda sorumlu olduğumuz, bizlere sorulmuş olan eğitimimiz sürecinde en az 40 çeşit nal vardır çünkü çok farklı amaçlara hizmet eder bu ve bu boşlukların tamamını doldurmadığımız sürece bizim yük hayvanlarını, onların refahına uygun kullanmamız mümkün değil. Yani kayıt altına alacağız ve süreçleri tanımlayarak evet, bunların denetimini... Nakilleri dediniz, evet nakilleriyle ilgili yürürlükte olan bir yönetmelik var tüm hayvanların nakillerine ilişkin, Sayın Başkanımın da söylediği gibi ne kadar zamanda bir sulanacaklar, yemlenecekler, dinlendirilecekler ama yine denetimle ilgili boşluktan dolayı çünkü Tarım Bakanlığının kadroları bunları denetleyeme yetişemez. Çok büyük bir iyi niyet var, asla haklarını yemek istemem ama o kadar az kişiler ki ve her birinin o kadar geniş bir yelpazede sorumluluk alanları var ki bunlara maalesef gelmiyor sıra bir türlü.

Finansmanla ilgili kesinlikle söylenlere katılıyorum çünkü yasanın işletilememesindeki temel sorunlardan birisi bir tanımlı finansmanın olmayışı ya da yeterli olmayışı ama bunda sayın vekilimin söylediği vergilendirme hayvan sahipliği üzerinden yani hayvan sahiplerinden alınacak bir vergi ise naçizane ona bir itirazım olacak sadece. Hani ben örnek olarak izlemediğim bir televizyon kanalı için -ben hiç televizyon izlemiyorum bu arada- vergi ödüyorum ve hiçbir itirazım olmuyor buna. Yani bu hayvandan hoşlanmayan ya da hayvan beslemeyen insanların da talebi de olan, hakkı da olan hayvanların yönetimine yönelik olarak kullanılacağı için aslında herkesin ödemesi gereken bir tutar ve naçizane düşüncem örneğin at yarışları yani hayvanların kullanıldığı bir alandan elbette bütün kurumlara aktarıldığı gibi hayvan hakları yasasına da bir pay aktarılabilir. Ne bileyim Milli Piyango aynı şekilde olabilir yani buradaki küçük paylar bile çok büyük bir devinim yaratacaktır diye düşünüyorum.

Son bir nokta, çok uzatmak istemiyorum değinildiği için hepsine ama kısırlaştırma ile ilgili sayın vekilimin sormuş olduğu konu, “Hani nasıl kısır görünüyor da doğuruyor?” diye. Belediyeler bunu çoğunlukla altyapıları uygun olmadığı için ve ihaleye çıkarak yaptıkları için bir de daha önceki bir oturumda konuştuğumuz gibi mobil kısırlaştırma üniteleriyle de ilgili çok ithamda bulunuluyor bu konuda, hayvan başına iş yapılıyor, nitelikli bir iş yapılmıyor. Bu bir cerrahi operasyon, bir sağlık hizmeti ama skor yapılmaya çalışılıyor, hayvan başına para elde edileceği için ve şöyle çok karşılıyoruz biz veteriner fakültesinde de çok karşılaşıyoruz bununla: Bir ensizyon yapılıyor yani bistüriyle o hat, deri açılıyor, sonra tekrar dikilip hayvana küpesi takılıp gönderiliyor yani gerçek bir operasyon yapılmayıp dışarıdan bakıldığında operasyon yapılmış gibi tiyatro dekoru gibi bir uygulama yapılıyor sadece.

Bir son nokta olarak da not almıştım, çok özür dilerim. Çok değerli bulduğum Sayın Millî Eğitim Bakanımızın ama bir noktayla da kaygıyla karşıladığım bir gelişme. Yani bizim yöneticilerimizin, devlet adamlarımızın hayvanla ilgili farkındalık yaratmaya çalışması gerçekten bizim için imrenilecek bir nokta hani bu noktaya gelmiş olmamızı bile çok değerli buluyorum ancak köpeklerle ilgili hep tartıştığımız şey, köpeklerin agresyonu olduğu için -eminim konuşulmuştur, o tutanakları henüz inceleyemedim ama- burada bildiğim kadarıyla en az 3 davranış uzmanı veteriner hekime söz verdiniz. Şimdi, agresyonda uyarana yönelik bir durum söz konusu olduğu için, okullara rastgele yerleştirilecek köpekler çocuklar tarafından kontrolsüzce, hani gözüne de parmak sokulacak, zorla sevilmeye

çalışılacak, hani o kontrolsüzlük ortamında açıkçası paldır küldür böyle bir projeye girilmesinden kaygı duyarım çünkü tek bir köpeğin tek bir çocuğu canını yakmadan bile olsa ısırmış olması haberi bile geçmişte kurgulanan birçok süreci de dümdüz edeceği için kaygı duyarım sadece, artı kimsenin tabii ki canı yanmasın. Bununla ilgili atıfta bulunabileceğim tek şey, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesinde geçtiğimiz yıl bir çalıştay düzenlemiştik “Köpeklerle Barış” adı altında, daha önce bahsedildi burada. Amacı da aslında bir tür eğiticilerin eğitimi olmalı. Millî Eğitim Bakanlığıyla ortaklaşa yapıldı bu ama sonradan bir şekilde o zincir sürdürülemedi. Millî Eğitim Bakanlığının öğretmenleri bu çalıştaylarla eğitilerek –sadece bir kez yapıldı ama- köpeğe yaklaşım, köpeklerle iletişim, köpeklerle birlikte yaşam konusunda bilgilendirilip onların da kendi kitleleri olan öğrenciye bunu sunması sağlanacaktı. Hani, bu tarz eğiticilerin eğitimiyle, en azından sınırları belirlenerek belki bu şekilde, köpeklerle ortak yaşam alanları belirlenebilir ama -yine naçizane düşüncem, kişisel fikrimdir- okullara köpek yerleştirmek yerine okullara ders koymak ve okullarla bakımevi ziyareti olabilir, yine hayvanların bulunduğu, ne bileyim, her mahallede var yani o ortamlarda, doğal yaşam alanlarında görüntülenseler bile çok daha sağlıklı olacağı düşüncesindeyim.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Son olarak sizi de dinleyelim, ondan sonra bitirelim.

3.- AK Teşvikiye Hayvanseverler Platformu Başkanı Nebile Muhsin'in, Platform olarak hayvanseverlerle ilgili yaptıkları çalışmalar, rantçı hayvanseverler konusu ile hayvan sağlığı ve güvenlik boyutu hakkında sunumu (Devam)

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Veteriner fakültelerinin çoğaltılması dedik. Biz şu anda hiçbir yerde RM’lerin işlememesi ve belediyelerin veya veteriner müdürlüklerinin bulunmamasından şikâyet ediyoruz. Eğer bir hesap yaparsak, 81 ilimizde bulunan bütün ilçelerde ve belki bazı mahallelerde... Çünkü mahalleye göre nüfus ve popülasyon çok değişebiliyor. Ben Teşvikiye Mahallesi’ndeyim, benim mahallem popülasyonu 11 bin ve benim hayvansever oranım yüzde 80. Benim mahallemde 1’den fazla gerekebilecek bir veteriner ihtiyacı olabilecektir. Böyle bir işlemden gerekli istihdam sağlanacak sayısı çok çok fazla olacaktır ve bunun sürekli döndüğünü düşünürseniz burada ihtiyaç duyulacağına eminim. Anadolu’da dersiniz, biz hayvan üretimi yapan bir ülkeyiz ve tarıma da hayvancılığa da önem veriyoruz ki daha da önem vermemiz gerekiyor, şu anda eksik kaldığımızı görüyorum, çok büyük ihtiyaç duymamız gerekiyor veterinerler, hekimlerimize. Onun için arkadaşımızın bu söylediğini çok şey yapmıyorum.

İki: Okullarda yaratıcı dramayla hayvan sevgisini aşıyoruz. Okullarımızın etrafında olan hayvanseverlerimizle iş birliği içerisinde, o yaratıcı dramayla eğitim almış çocuklarımıza barınaklarımızı gezdiriyoruz ve onları hayvanlarla belli bir çalışma içinde bulundurduktan sonra, hayvanseverlerimizin gözetimi altında, hayvanlarla birlikte o kulübü geliştirmeye çalışıyoruz. Çünkü onlar kendilerine alışan küçük bebeklerle başlıyor yani anne sütünden ayrılmış, hayvanseverlerimizin de çok içinde olduğu. O grubun kendi içinde, kendisiyle büyüyen bir yapı içinde bir hayvanla yetişmesi çok daha güzel. Köpek değildi, bizim seçeneğimiz kediyle başladı çünkü kedi daha uysal, bakımı daha kolay olduğu için köpek olayına girmemiştik. Bizim çalışmalarımız da bu şekilde.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Başkanım, kısa bir soru soracağım, Zonguldak’la ilgili. Sizin düşüncelerinizi merak ediyorum, yol gösterici de olabilir.

Zonguldak, Türkiye Taşkömürü Kurumunun ağırlıklı, yoğun işçi çalıştırdığı bir şehirdi. Şu anda işçi sayısı düştü ama madenlerden başlayarak bir at kullanımı, katır kullanımı vardı, madenlerde de vardı eskiden. Şimdi o alışkanlıktan biraz arta kalan, çöp toplarken, Zonguldak da Türkiye'nin en merdivenli şehirlerinden bir tanesi, dolayısıyla akşam saatlerinde belediye katırları kullanıyor ve bu merdivenlerden çöp topluyor. Aynı zamanda katırlar devlet malı sayılıyor.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Hâlâ mı yapılıyor?

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Tabii, tabii, devam ediyor.

Burada katırların da şöyle enteresan bir özelliği var; bu Büyüka'daki atlar gibi değil ama tabii, Büyüka'dakilerin ne kadar işkence çektikleri şimdi vereceğim örnekten de daha net anlaşılır diye tahmin ediyorum: Şimdi, katır belirli bir saat çalıştıktan sonra, tıpkı devlette çalışan biri gibi, bir canlı olarak, mesaisini bitirdiği an oturuyor ve kalkmıyor, böyle bir özelliği var.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKESİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Şartlanmış hayvan.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Evet, yani o mesai saati neyse o, öyle bir durum. Şimdi, biz hâlâ daha gece böyle çıkıyoruz, mahallelerde falan gece dolaşmak, hani ne yapıldı, yapılmadı, onları kontrol etmek kolay oluyor, hep karşılaşıyoruz. Yani bu gibi görevleri yerine getiren, yük hayvanı olarak kullanılan katırlarla ilgili görüşünüz var mı, bir değerlendirmeniz var mı? Bu konuda fikirlerinizi kısaca almak istiyorum.

SULTAN GÜLYAR – Katırlarla ilgili, şöyle: Adada daha önceden bütün adanın yükü, inşaat yükleri özellikle katır ve eşeklerle çekilirdi. Dedğiniz gibi, katır ve eşek fazla yükü asla taşımaz. Çok akıllı ve çok da güçlü hayvanlar, attan daha güçlüdür, hocalarımız da burada. Adada gözlemlediğimiz şuydu: Katırları yaşlandığı vakit inanın çoğu bahçesinde baktı, o zaman ada müsaitti, zaten 1990'dan sonra temelli kalktığı için bu katırlar köylülere veriliyor, yine iş yapıyorlar yaşlansa bile. Ha ne oluyor, bir sepet taşıyor, bir şey taşıyor ama katır şu anda en ideal, özellikle o tepeler, dik yokuşlar için kullanılacak hayvan ama şeyde kullanılmayacak, faytondaydı, böyle ağır yük değil. Bir kere kendi, mesela sizin var, benim var, adada onu yapıyorlardı eskiden, kendileri kullanıyorlardı ama inşaat sektöründe uzun yıllar, bir yirmi, yirmi beş sene adaya hizmet etti.

AK TEŞVİKİYE HAYVANSEVERLER PLATFORMU BAŞKANI NEBİLE MUHSİN – Hafif yük taşıma için.

SULTAN GÜLYAR – Hafif yük taşıma.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Yani çöp taşıma açısından taşıyabileceği yükü bir hayvan hakları ihlali olarak değerlendirmiyorsunuz, doğru mu anlıyorum?

SULTAN GÜLYAR – Evet.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKESİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Ben çok öyle bakmıyorum. Neticede nasıl bakıldığı da hayvanların önemli. Hani hangi koşullarda tutuluyorlar; bakımları, beslenmeleri, barınmaları nasıl, hep problem. Şimdi biz bu “Atlarda faytonlar yasaklansın.” derken efendim, bir de çözüm de göstermek lazım. Atlı faytonlar yasaklandığında bu binlerce at ne olacak, bunun takibati çok önemli. Şimdi “Hayvanat bahçeleri kapatılsın.” diyoruz. Hayvanat bahçeleri kapatılsın çünkü orada yaban hayatı var ve esaret hayatı var. Diğer taraftan da eğer atlı faytonlar açığa çıkacaksa, gerek diğer çiftlik hayvanları, kazı, ördeği, koyunu keçisi de konulabilir içine, bu tarz hayvan çiftlikleri kurulabilir, hem çocuklar için temas edebilecekleri yerler olabilir. Artık insanlar doğum günü partilerini bile enteresan yerlerde yapıyorlar. Böyle yerlere

öyle imkânlar bile sağlanır. İnsanlar çocuklarının doğum günü partilerini orada yapar, hem çiftliğe para kazandırır hem orada hayvanlar refah içinde –refah kelimesini ben çok sevmiyorum, burada ağzım alıştı, özür diliyorum- daha hayvan haklarına uygun koşullarda bakılırlar. O nedenle, hani böyle bir çiftlik olabilir. Ayrıca ben zamanında at binmiş de biri olarak hayvanların ne kadar naif ruhlu hayvanlar olduğunu biliyorum atlar açısından. Türkiye Jokey Kulübünün özellikle, bu atlara çok büyük bir vefa borcu olduğunu düşünüyorum. Bakanlık ayağı, Jokey Kulübü ayağı ve muhakkak atlarla ilgilenen bir dernek ayağıyla üçü bir araya gelip muhakkak bu ülkede en az 3-4 tane at ve eşek rehabilitasyon merkezlerinin de mutlaka kurulması gerektiğini düşünüyorum. Hâlâ Urfa’da eşekler kışın açıktan anırdığında bizi arıyorlar, ben ne yapacağımı bilemiyorum o eşeklerle. En azından bir rehabilitasyon merkezimiz olursa devletimiz onlara sahip çıkabilir.

BAŞKAN – Eşek çiftlikleri var, Kırklareli’de gördüm ben, bilmiyorum gördünüz mü? Süt sağlıyor eşekten. Eşek sütünün kimya sektöründe özellikle kullandığı hatta kanser rahatsızlığına iyi geldiği iddiası var, bilemiyorum ne kadar doğrudur. O tarz, böyle yaklaşık herhâlde 200 civarı eşeğin bir arada olduğu, Kıbrıs’tan gelmiş, Türkiye’nin çeşitli yerlerinden gelmiş... Türkiye’de 3 çeşit eşek olduğunu öğrendik bu arada, böyle bahsedildi. Böyle gayet güzel bir çiftlikti açıkçası. O tarz şeyler de çoğaltılabilir.

İSTANBUL BAROSU HAYVAN HAKLARI MERKESİ BAŞKANI AV. DENİZ TAVŞANCIL KALAFATOĞLU – Orası tabii, sütle alakalı endüstriyel bir çiftlik anladığım kadarıyla.

BAŞKAN – Endüstriyel çiftlik o yani o barınak değil tabii ki, özel bir işletmecinin yaptığı bir yer ama güzeldi yani.

ANKARA ÜNİVERSİTESİ VETERİNER FAKÜLTESİ HAYVAN HASTANESİ BAŞHEKİM YARDIMCISI, CERRAHİ ANA BİLİM DALI ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. OYTUN OKAN ŞENEL – Sayın Başkanım, ondan bile şöyle bir sorun var.

BAŞKAN – Onda da mı sorun var?

ANKARA ÜNİVERSİTESİ VETERİNER FAKÜLTESİ HAYVAN HASTANESİ BAŞHEKİM YARDIMCISI, CERRAHİ ANA BİLİM DALI ÖĞRETİM ÜYESİ DOÇ. DR. OYTUN OKAN ŞENEL – Ya şöyle sorun var yani şimdi işi veganizm boyutunda değerlendirecek zaten çok büyük sorun var ama hani, hayvansal üründen yararlandığımız çizgide şöyle bir sorun var onda da: Sığır sektöründe, süt sığırları sektöründe siz erkek doğan buzağıyı etçi olarak kullanabiliyorsunuz ama eşek sütü sektöründe, doğan erkek yavruların –çünkü süt verdirmek için yavrutmak durumundasınız- akıbeti de belirsiz yani bu da izlenen ve kontrol altında olan bir durum değil. Yani aslında eşeledikçe o kadar derinlere gidiyor ki.

BAŞKAN – Tabii, dipsiz konular mesela.

Evet, şimdi biz komisyon olarak raporumuzla ilgili kapalı bir toplantı yapacağız.

Buraya kadar zahmet ettiniz ve bugün açıkçası çok da faydalandık görüşlerinizden, iyi ki dinlemişsiz sizleri.

Geldiğiniz için bir kez daha teşekkür ederiz.

Kapanma Saati: 17.30